

ՐԱՏԵՐԻՍՏ

RAHNUMA

Tel. Washington Heights 7-7128

A BI WEEKLY PAPER

Annual Subscription \$3.00

Published by H. K. Krikorian, 165 Audubon Avenue, New York, N. Y.

Entered as second-class matter Aug. 15, 1924, at the Post Office at New York, N. Y. Under the Act of Mar. 3, 1879.

Vol. XIII, No. 5, March 21, 1931

Ճիւղ 13, Նո. 5, Մարտ 21, 1931

ՊԵՆՏ Ի ՄԱՆՍՈՒՍԼԱՐ

«ԻՆԱՆՏՐՂՐՆԱ ԿԵՕՐԷ ՕԼՍՈՒՆ»

Պու քելամ՝ պէօյիւք գալպլը պիր դաթըն չիֆա արայան պիր քիմսէյի ճէսարէթլէնսիրմէք իւզրէ սէօյլէտիյի պիր սէօզ տիր։ Պու նէ՞յէ պէնգէր։ Պիր շափիրտ քէնտինէ վէրիւմիւ օլան չէթին պիր մէսէլէյի հալլ էթմէք եախօտ տէրսինի էօյրէնմէք իչիւն ճիտտէն չապալար իբէն մուալլիմ անըն պաշը ուճուխտա տուրուպ անա տէր, «Աֆէրին, օլլում, էյի եաիրլօյրսըն, տէվամ էտէրսէն, մուվաֆֆազ օլաճազսըն։» Վազաա օլլան տահա մէսէլէյի հալլ էտէմէմիւ տիր, լաբին հալլ էտէճէք հօլտա տըր։ Իչինին սահիպի տիր։ Մուալլիմ անա տէմիւ օլլույօր, «Սանա ինանսուրլընա կէօրէ օլաճազ տըր։»

Լաբին պու թապիր նիչէ տէֆա եանլը անլաշըմազտա տըր։ Պազըլար պուներ մանէվի աթալէթ իչիւն պիր միւսաատէ տէյու զանն էտէր լէր։ Ճահիլ պիր քիմսէ, պազը իթիգատաթ Ը պաթըլէսի նէթիճէսինտէ, պիր թազըմ պէրէքէթլէրէ նաիլ օլաճազընա ինանըր վէ ճիտտէն անըն իչիւն չալըշըր։ Պունա «Պրազ, օնա իմանրնա կէօրէ օլլուն», տէրլէր։ Մէսէլա, կէչէնլէրտէ օն պինլէրճէ քիմսէլէր Մօլարնտա պիր փափազ գապըրնըն թօփրազլարընտան չիֆա պուլաճազլարրնա ինանրպ, ազըն ազըն օրայա կիթուրլէր։ Վէ նիհայէթ պիր եպիսկոպոս օլ մէզար իւզէրինէ պիր զիյարէթլեհա հափուրլարազ օլ իմանը թէչվիզ էթմէք տիւչիւնտիւ։

Պազըլար միսիօնէրլէրին փութիւրէսթլէրէ կիտիպ, անլէրին ինանսուրլընտան ֆարզըլ ագայիտ վազ էթմէլէրինի ճայիզ սայմազլար։

«Պրազըն, անլէր քէնտի իթիգատլարընա սրազ վէ ճիտտիյէթլէ սարըմըշ տըրլար։ Անլէրին իմանը քէնտիլէրէ քեաֆի տիր։ Անլէրի ըհաթըլ էթմէյին», տէրլէր։ Եախօտ պիր եէնի ֆիբր եա թարիզ մէյաանա կէլտիյինտէ, «Պու՝ հէր քէսին իմանընը սարսըյօր։ Սատէտիլ էհալիյի քէնտի իմանլարընտան չաշըմայընըզ» տէյու օլ եէնի ֆիբրլէրին էհալի արասընտա եայրլմասընը մէն էթմէյէ չալըշըրլար։

Մանավի հայաթտա պու աթալէթի թէչվիզ էթմէք իայըլը տէյիլ տիր, պու՝ իման խուսուրնտա եանլը պիր թէսապվուր նէթիճէսի տիր։

Իմանըն իբի ունսուրը վար տըր։ Պիրի՝ աթմին ազլի հալի, եանի հիսա էթուրիյի էմնիյէթ վէ կէօսթէրտիյի սրազ վէ ճիտտիյէթ տիր։ Տիկէրի իսէ օլ էմնիյէթ ի ֆիբրիյինն ալազատար օլտըլը հազիգաթ եա մէպտէ տիր։ Ատէմ պիր շէյ իչիւն էմին օլլույօր վէ պու շէյ քէնտինին ճիտտիյէթինն մագսէտի տիր։ Մէսէլա, Մօլարնտաքի գապըր զիյարէթ էթմէյէ կիտէնլէր, օլ գապըրն թաշընտա վէ թօփրազընտա չիֆա վէրմէք քէրամէթի պուլունտուղունա տաիր էմնիյէթ հիսա էտիյօրլար իտի, էմնիյէթ ի ֆիբրիյէ օլ քէրամէթլէ ալազատար օլլուպ, մագսէտի անըն վէրէճէյի չիֆայը ալմազ իտի։

Իչթէ իմանըն պուվվէթինի թային էթմէք տէ պու իբի ունսուր հիսապա ալընմալը տըր։ Էկէր պիր քիմսէ էն պէօյիւք պիր հազիգաթա տաիր գուվվէթլի պիր էմնիյէթ ի ֆիբրիյէ տույ մայօր վէ անըն ուզուրոււնա սրազ վէ ճիտտիյէթլէ իչլէյէմէյօր իսէ, օլ աթմին իման գուվվէթի նազրա տըր։ Քէզալիք էկէր պիր քիմսէ

հՀՀժմիդէթսիդ օլան հախօտ սահիւհ օլմայան պիր շէյէ տաիր Էն տէրին պիր թէ՛մինաթ հիսս էթաէ պու հիսսիյաթը քէնտինէ յարզու էթտիյի շէյին իճրատընա տաիր քէ՛Փալէթ վէրէմէյ: Իմանըն զուվվէթի, անա տայանտըրը մէյպտէ վէ հադիգաթըն զուվվէթինէ կէօրէ օլուր:

Պուներն կիւղէլ պիր միսալը, խաթթալը տան շիֆա իշիւն զիյարթիկահալարա կիտէնէր տէ կէօրիւլիւր: Իքի խաթթա աշիւ ճիտտիյէթէ զիյարթէթիկահա կիտէր: Պիրինին խաթթալը զր ասապի տիր: Հիսթէրիք տիպէ քէնտի քէնտինի խաթթա զանն էթտիյի իշիւն խաթթա տըր: Պու առէմ զիյարթէթ պէնի էյի կտէճէք տիր տէյու իման կտէր, վէ իմանընա կէօրէ օլուր: Առէմ շիֆա պուլուր: Տիկէրինին խաթթալը ուզվի տիր, հա առէլիյաթը ճէրբաթիյէ ինթէք, հախօտ վիւճիւտընա զէհրի ճրբմ կիրմիշ տիր: Պուներն իմանընըն զուվվէթի մահալու տիր: Շիֆա պուլմայարադ կէրի տէօնէր:

Տինի տաիրէտէ տաիրի պու սահիւհ տիր: Եէհուտիլէր՝ Ալլահ Երուսաղէմտէքի հէյթէլտէ տուա իշիտիր տէյու ինանըրլար իտի, Սամաբիայըլար իտէ տալ տուա Գօրադին սաղընտա իշիտիլիւր տէյու ինանըրլար իտի: Պուներըն իքիտի տէ ճիտտէն պու շէյէրէ ինանըպ՝ սըտդ իլէ տէ պու իմանըրընա կէօրէ իլլէրլէր իտի: Պիրա շիւպէն պու իքի էհալի տէ, պու իպատէթ լէրինտէն խէյլիճէ իսթիֆատէ կտէրլէր իտի: Լաքին պու իմանըրըն մահալուտ իտի: Անըն իշիւն Յիսուս Սամարիայը գարբյա տէտի: «Պանա ինան, սաաթ կէլիյօր քի փէտէրէ նէ պու տադտա, նէ տէ Երուսաղէմտէ սէճաէ գըլաճապըրիդ... լաքին... կէրչէքտէն սէճաէ գըլանըր փէտէրէ բուհ վէ հադիգաթլէ սէճաէ գըլաճադըր: «Պէօյիճէ Յիսուս կէրէք Եէհուտիլէրին, կէրէք Սամարիայըլարըն իմանընըն հուտուտուըն կէօսթէրտի վէ սէճաէ էտէն իմանըն տահա կէնիշ պէրէքէթլէր ալապիլմէսի իշիւն լադըմ կէլէն շարթը խապէր վէրտի:

Սանա իմանընա կէօրէ օլաճադ տըր, Լանի գաիֆ թէ՛մինաթը Գիբրիյէ իլէ ճիտտիյէթին նադըս օլաճադ, զուվվէթլի թէ՛մինաթը քիբրիյէ իլէ սըտդ ու սէպաթըն տահա վասի օլաճադ: Քէլալիք էմնիյէթը գօյադըրն շէյ գուսուրլու իտէ պէրէքէթին ադ օլաճադ, էմնիյէթինի պէօյիք հադիգաթ իւղէրինէ գօյմուշ իտէն ալաճադըն պէրէքէթլէր օնա կէօրէ պու օլաճադ տըր:

Պուներ տիկէր պիր միսալ իլէ տէ իյգահ Է-

տէպիլիւր իյ: Փարզ էտէլիմ քի պիր մահալլէտէ Յովհաննէս իսմինտէ պիր Քրիսթիան վէ Մուսթաֆա իսմինտէ պիր Թիւրք հաշայօրլար: Պուներըն պիրինին իմանը Քրիստոսա վէ Քիթապը ը Մուգատտէսէ տիր, տիկէրինին իմանը Մուհամմէտէ վէ Գուրանա տըր:

Պուներտան, Փարադա Յովհաննէս Քրիստոսա վէ Քիթապը ը Մուգատտէսէ ինանըր իտէ տէ, իմանը փէք հէրարէթլի տէյիլ տիր: Տահա զիյատէ քէնտի թիճարէթին վէ մէնֆատթընը սէվէր, շէվդ ու շէթարէթի օլ ճիւլէթաէ տիր: Մուսթաֆա իտէ քէնտի տինինէ վէ տինին քէնտինտէն թալլպ էթտիյի վապիֆէլէրէ փէք սաադ վէ իմանընտ հէրարէթլի տիր: Պուներըն իքիտի տէ քէնտի իմանըրընա կէօրէ առէմ օլուրլար: Մուսթաֆա, Յովհաննէստէն տահա էյի պիր գօնչու օլուր, շիւնքի իմանըն ճիտտիյէթի ճիւլէթինտէ Մուսթաֆա Յովհաննէստէն զիյատէ զուվվէթլի իմանա մալիք տիր:

Թէքըրա Փարզ էտէլիմ քի Յովհաննէս տախի Մուսթաֆա կիպի հէրարէթլի վէ ճիտտի իմանա մալիք տիր: Հէր իքիտի տէ քէնտի իման մատտէլէրինէ սաադ տըրլար: Յովհաննէսին իմանը Քրիստոսա վէ Աւետարանա հաար կտիլմիշ տիր: Մուսթաֆանըն իմանը տա Մուհամմէտէ վէ Գուրանա բապթ էտիրմիշ տիր: Պուրատա տա պու իքի առէմլէր քէնտի իմանըրընա կէօրէ առէմ օլաճադլար տըր: Լաքին նէ պէօյիք պիր Փարզ իլէ: Յովհաննէս Քրիստոս կիպի սէվէն վէ խըրմէթ էտէն, Աւետարանըն թալլպ էթտիյի մանառա մուգատտէս, վէ տէրուներնտէ սաքին օլան Քրիստոսուըն բուհու իլէ Եէնի պիր առէմ օլուր: Մուսթաֆա քիսթիլլէրտէն նէֆրէթ էտէն, լադըմ կէլիւսէ քէնտի կիպի ինանմայանլարը քէսիպ՝ տօլըրայան, մանվի հայաթը պիր թադըմ էսքի Ալլանպ շէրիաթլարը իլէ խտրէ օլուան տալը պիր հայաթա մալիք օլուր: Պուներ տա իմանըրընա կէօրէ տտէմլէր տիրլէր: Պիրի Մուհամմէթն կիպի պիր առէմ օլուր, տիկէրի Յիսուս կիպի պիր առէմ օլուր: Պու Փարզը մէյտանա կէթիլէն շէյ իմանըն մատտէ վէ զալէսի տիր:

«Սանա ինանըրընա կէօրէ օլուըն:»

Պու մէյպտէ Քրիսթիանլար աբստընտա տա նաֆրդ տըր:

Քրիստիանլար պիր չօդ Փրրգալարա ալըլէրը տըրլար: Երնէ տէ «Բապպ պիր, իման պիր, վաֆթիլդ պիր տիր»: Իմտի պու պիր Քրիստիան լըտա Փարզը Փրրգալարըն Եէրի նէ տիր:

Պաղը Քրիստիանյալը քննաւ իմանլարննին հիստիյաթ վէ մէպոտէսինին էն էմին թարիզ սա-
յարազ, պաշտարարն տախի պու էքի ճիհէթաէ
քէնտիլէր կիպի պիր իմանա մալիք օլմասունը
թալէպ էտէրլէր, պէօյլէ հափմայանլարնն ի-
մաննը իսէ թահգիր էտէրլէր: Պու տօղրու տէ-
յիլ տիր: Հէր քէս իմաննա կէօրէ պէրէքէթլէ-
նէճէք տիր:

Պաշտա պիր խաթա տա շուրատա էտիլլէյօր,
չէօյլէ քի հէր քէսին քէնտի իման թարիզինտէ
տէվամ էթմէյէ թէրք էտիլմէսինին թալէպ է-
տէրլէր: Նէ իմաննն հիստիյաթնա տաիր նէ տէ
իմաննն մէպոտէսի օլան հաղիգաթլարա տաիր
տաէմլէրին պիրիպիրլէրինէ թէկսիր իշլէթմէ-
սինէ լապի օլմաղլար: Պու իսէ մանէվի հա-
յաթտա աթալէթ տէմէք օլուր: Ատէմլէր թէ-
րազլը էտէմէլլէր:

Պիր միսալ ալալմ: Ճիւմլէ Քրիստիանյալը
տա ինանըլար քի միւմինին իմանը Քրիստոս
իւղէրինէ միւմսէյ տիր: Լաքին պիր սընքֆ ի-
նանըր քի քէնտիլէր Քրիստոսը քահանաննն պէ-
րէքէթլէտիյի էքմէք վէ շարապտա կէօրէպիրլի-
լէր վէ տնն իլէ օլ հօլտա միւլաղաթ էթմէյէ
չալլէրլար: Տիկէր պիր սընքֆ տա ինանըր քի
Քրիստոսին հայաթնը միւլթալէս վէ անն հա-
յաթնը թաղըպ էթմէքլէ Քրիստոս իլէ միւլա-
ղաթ էտէրլէր, անն իշլէն ինճիլլէրտէքի նաղ-
լլէթիլ օղուճաղլա գտնաաթ էտէրլէր: Պաշտա
պիր սընքֆ տա ինանըր քի հէր պիր միւմին պու
կիւն քէնտի ըուհօւնտա Քրիստոսուն ըուհօւլլա
տօղրուտան միւլաղաթ էտէրլէք անն իլէ ըու-
հանի վէ հաղիգի միւլաղաթտա պուլունուր:

Շիմտի պու իւշ սընքֆլարնն հէր պիրի քէն-
տի թարիզինտէ ճիւտէն Քրիստոսալ միւլաղաթ
էտէրլէրտէ հէր պիրի տէ քէնտի իմանննն հա-
նի սրտղ ու ճիւտիյէթինին տէրէճէսինէ կէօրէ
պէրէքէթլէ նայիլ օլաճաղ տըր: Լաքին իմաննն
օլ պիր ճիհէթի պու պէրէքէթլէրին տաիրէ վէ
վիւսաթնը թահտիտ էտէճէք տիր: Քրիստոսը
անճաղ իմթիսալ էտէճէք պիր նումունէ կիպի
կիօղէտէնին իմանը Քրիստոստա հաղըր վէ հա-
ղիգի պիր գուվլէթ պուլլաճաղ: Հաղըրուլթիւ-
նին էքմէք վէ շարապլնտա Քրիստոսը կէօրէն
քիմսէ Քրիստոսունն հօղըրընը պուլմաղ իշլէն
Բեհհինին խըտմէթինէ մէրպուլթ վէ միւլթաճ
օլուր, վէ Քրիստոսը պուլմաղ իշլէն քիլիսէյէ
վէ խորանա կիթմէյէ մէճպուր պուլունուր:
պու շէյլէր իսէ մանէվի հայաթնն պէրէքէթլէ-
րինի թահտիտ էտէպիրլէր:

Իմտի պու տէտիքլէրիմիպտէն շու հաղի-
գաթ գահիր օլուր քի,

1. Տիկէրլէրին իմաննը թահգիր էթմէք
ճալիլ տէյիլ տիր: Իման՝ իմանալլըդտան գի-
յատէ միւլաղէք տիր:

2. Երնէ տէ իմաննն պէրէքէթլէրինէ պօլ
պօլ նաիլ օլաղիլմէք իշլէն, իմաննն թէմէլինէ
տաիր էէնի էէնի նուր ալըպ իմանըմըղ կէնիւ-
լէնտիրմէք մուղապտէս պիր վաղիֆէ տիր:

3. Իմանը թէլվիլ վէ թէվսի էթմէք իշլէն
ատէմլէրին պիրիպիրլէրինն էֆրեարընը թէն-
վիր էթմէսի վաճիլ տիր, անճաղ քի պու շէյ
մուհապպէթ վէ իշթերաք ր հիսալէ վէ միւսա-
ատէքեար ըուհ իլէ իճրա էտիլմէլի տիր:

Յ. Գ. Գ.

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

ՄԵԾ ՊԱՇԲ ՆԵ՞ ՏԷՅՈՐ

Թէվպէ էտիլիլ:

Շիմէնտիֆէր խաթթընն քէնարընտա տի-
քիլմիւզ գըրմըղը լէվհալար հօլճընն հա կէօ-
ղիւնէ հա գուլաղընա խիթապէն իւշ շէտիտ էմր
վէրիր՝ Տուր, Պաղ, Կիթ: Իթաաթսըղը: Եիւ-
ղիւնտէն չօղ հայաթլար պիհուտէ էէրէ թէլլէֆ
էտիլմիւզ, վէ իթաաթ էիւղիւնտէն ախէր չօղ
հայաթլար մուսաաաղ պիր էօլիւմէն խէլաա
օլմուշ տըր:

Քիլիսէ սէմալի պիր հիքմէթ սայէսինտէ
ճանըմըղն խայր ու սէլամէթի ուղընա անա
միւլապիհ պիր թէրթիլ հափմը տըր: Իմմի
Մեծ Պահք տըր: Սէնէտէ պիր տէֆա գիյարէ-
թիլիլ կէլիլ պիր գաշ կիւն հանըմըղտա
գալարաղ ըուհանի հայաթը օխշալայան մէսէ-
լէլրտէն տօղսյը էլղէմ նասիհաթլար վէրիր:
Իլք էմրի «Տուր» տըր, զիրա մաղսէսիլ
թարպտա, հա տա զէյր ի լաիլ պիր մաղսէտէ
միւլթէվլէճճիհէն խըղ իլէ պօճաղ թէլիլքէսին-
տէ իլ: Թէֆէքըլը վէ թէֆթիլ ի նէֆա էթ-
մէմիլի էմր էտէր, զիրա հափմաալը խտիյի-
միլ շէյլէրի հափտըղ մը, հախօս հափմալը ի-
տիյիմիլ շէյլէրի իհմալ էթմը մի տէյու նէֆ-
սի հօղլաճաղը իճապ էտիյօր: Թէֆէքըլըլէն
արգապընտան ֆիլի, վէ մուսայէն ի նէֆստէն
սօնրա թէվպէ վէ թախսիս ի նէֆս կէլիր: Ալ-
լազնն իքրահ էթմիլի շէյլէրի թէվպէ իլէ թէրք
էթմէք վէ Անա մաղպուլ օլան շէյլէրի Անա
վաղֆ էթմէք լաղըմ տըր:

Թեվպէ Էտիմիդ :

Պիղիմ կիւնիւմիւպէ սէվիմիլի պիւր քէլիմէ աէյիլ տիր . եանի մագիտէ օլտըղընտան սէ-վիմիլի տէյիլ : Ալէլ ումում ինսանլար թէվպէ էթմէքտէն խօշյանմալլար : Կէրէք Ալլահա կէ-րէք պիր մախլուգ ինսանա խիթապ էթտիյիմիլ հէնկեամտա էն չէթին չէյ «Սէմայա գարըլ վէ սէնին հուգուրընտա կիւնահ էթտիմ, պանա աֆվ էյլէ» տէմէք տիր : Ատէմլէր պուենու տէ-յիլ, պուենն եէրինէ պաշգա պիր չէյ եափմապ իչիւն հէր թարաֆա պազըպ չարէլէր եա պէ-հանէլէր արարլար : Իլը տաէմ՝ աշիքեար կիւ-նահը կէօղիւ էօնիւնէ տիքիլտիյինտէ, պիւթիւն սուլը միւէննէս ըլֆիլգիլին օմուգընա եիւր-չէթտի : Դաւիթ փատիչահ թամա, գինա վէ գաթլ կիւնահլարընն իչինտէ ըհաթ ըհաթ իաշատը, էնճամ պիր փէյլափպէր ճանընը տի-չինէ օլարապ «Օլ տաէմ սէն սին» տէյու կիւ-նահը անըն եիւղիւնէ չարփմապ մէճպուր օլ-տու : Վաֆթիլ Էտիմի Թովհաննէս Թորգանան նէհրինին քէնարընտա թէվպէ վապ էթտիյինտէ, ճէմէյէթ թէվպէ վաֆթիլիւնտէն գաշընըպ, քէն տիլէր կէօյա միւմթապ պիր գափմ իմիչլէր վէ Աբրահամ գիւրընիւթի իմիչլէր տէյու իտտիա-տտ պուլուենտուլար : Թաիֆէլէր վէ Սամարիա-տտ էլպէթթէ թէվպէ էթմէլիլէր, ամմա Իպ-լուլար էլպէթթէ լուգումը Եօք : Յիսուս պիլէ մէյէ-րանիլէրէ լուգումը Եօք : Յիսուս պիլէ մէյէ-քիւթուլլահըն գազիլիլիլին պաթ ու պէյան էթտիյինտէ, օլ կիւնիւն տին ըուէսասը թէվ-պէյէ միւլթամ տաէմլիլին սընֆընա գօնուլուրդ ըրընտան սուլալը զապապա կէլտիլէր, վէ Անը կէօմրիւքճիլէր վէ կիւնահքեարլարըն ալարըն աա եաշայան պիր քիմսէ տէյու իթթիհամ էթ-տիլէր : Հէր ասըտա վէ տիյարաա էօյլէ օլմուշ տըր : Ֆլօրէնսանն Միւնգէվիլի գէմանընն պիւլաֆարգ ըուհպան վէ ճիւմանիլէրինին աիւ-լուգ վէ էօմրիլէրինին իսլահընը թալէպ էթտիյին տէ, անլէրին ճէվապը անըն ճէսէտին տիրի տիրի եաղմապ օլտու :

Եիկիրմինճի ասըտա չէհիւլիք մուխաթա-րասը գալմաալ : Աթէլ վէ քիւքիւրտ գօրգու վէրմէյօր : Պու կիւնիւն մօտասը պիւսպիւթիւն պաշգա տըր : Կիւնահըն մահիլէթիլին ինքեար էթմէք վէ թէվպէյիլ թաիֆիլ էթմէք տիր : Պուլար պաթլ իթիլատ տըր : Կիւնահ՝ մէն-ֆիլ պիր վազիլէթ մանասընտա իփրանմըլ պիր քէլիմէ տիր : Եանլըլ պիր գիւնիլէթտէն իպա-րէթ օլուպ՝ վապթ միւրուրիլէ գէվալ պուլուր :

Կէլ կէօրէլիմ քի չու մէլուս չէյ չէօյլէ պիր

խաֆիֆ ժէսթ իլէ տէ մէյտանտան զաղմայօր : Հէր տաէմին թէճրիպէ ի գաթիլէ իլէ պիւլտիլ պիր մուաննիտ հալ տըր : Կիւղէլ պիր ալէմտէ պիրիճիք չիւքին չէյ տիր : Հէր ինսանի ալա-գատա գիւնրի տալլարը օլուպ՝ հէր իւնաթ թէ-մաուլարտա մէրարէթ հասըլ էտիյօր : Վէ խու-սուսա Ալլահ իլէ միւլապաթըն Եօլընը զափա-յօր : Սուլու չօճուգ փէտէրինին կէօղիւնիւն ի-չինէ պապամայօր : Պինաէն ալէյհ, իպատէթ կիւն պէ կիւն թէտէննի էտիլ, էնիհայէ վէ-ֆաթ էտիյօր : Կիւնահլը էօմր տուսարգ էօմր, վէ տուսարգ էօմր կիւնահլը էօմր օլույօր :

Թեվպէ Էտիմիդ :

Կիւնահըն էլինտէն եաղալը գուրթարմանըն պիր թէք Եօլը վար : Կիւնահ՝ աշաղըտա թէվ-պէ էտիլիլի վէ Եօղարըտա աֆվ էտիլիլի : Սալթ Ալլահա տօղանտըլը թաղաիրտէ՝ Անա իպար էտիլիլի, ինսանա թէալլիլ էթտիլի սըրալարտա՝ հէմ ինսանա հէմ Ալլահա իգար էտիլիլի : Վէ Բապըլմըլ Յիսուս Քրիստոսն փէտէրի Ալլահ՝ թէվպէ վէ իման իլէ քէնտինէ թէպարընըպ էտէն հէր ճանա աֆվ էթմէյէ հա-լըր տըր : Սալթ ճիւրմ վէ ճիւնահ տէյիլ՝ Թա-պիւթ վէ թէմայեիլաթ կիւնահլարըն տաթի, քիլպ, սըրգաթ, գումարպապըլը, սէրիօլը, գիւնա, գաթլ ամէլլէրի իլէ պէրապէր ամըլը, իւլմ, զապապ, պաղըրը, հասէտ, թամա, տիւնիւլիլիք, աֆվ էթմէյէն ըուհ, ճիւլէսի նէտամէթ վէ իգար իլէ Ալլահա իհգար էտիլ-մէլի տիր :

Թեվպէ Էտիմիդ :

Իչթէ Մեծ Պահըն փէյլամը, Բապըլն էմ-րի, վէ հալաթա կէօթիւրէն տար գափու :

Մ. Կ. ՓԱՓԱՋԵԱՆ

Ֆրէգիո

ՎԱԳՐԹ ԳՐԵՄԻԹԻԻ ՏԻՐ

Վաղըք էն գըյմէթլու պիր իննույա պէնգէր, թամմ պէտէլինի պուլմայարապ էլաէն զաշըրմապ հատուրգ նէտամէթի մուճիպ օլուր : Պիր փատիչահ իչիւն նալլ էտէրլէր քի՝ պիր կիւն կիւնէլ պաթար իքէն, «Պու կիւն հիչ պիր էյիլիք էթմէտիմ» տէյիլէք ալլամըլ տըր : Վա-ղըթ՝ Ալլահըն տաէմէ, գէնիլին ֆաղիւր, ալիմ ճահիլ, պիւլա ֆարգ վէրտիլ սէրմայէ տիր : Իլմ ու հիքմէթ՝ ֆիւնու ը գարիլիք՝ հէր ճինս սէնաաթ վէ իլիթիւրաաթ վապթըն մահսուլու

տըր: Սէրվէթ ու սաման, իրզէթ ու բիւթպէ վազթըն էյիյէ իսթիմալի իլէ մէյոտանա կէլէն չէյլէր տիր: Բուհանի հայաթ տախի վազթըն հիւսն ի իսթիմալը իլէ հաշանըլըր: Իման, թէվ պէ, հէնի տողուչ, թէպլէր ի պէշարէթ ճիւմ-լէսի վազթըն տազիզէլէրինի հիւսն ի իսթիմալ իլէ գուվէտէն ֆիլիէ կէլիր: Էվվէթ հէր ճիւն էյի չէյէ մալիք օրմագ իշիւն վազըր ֆագըրտ տըր: Տիւնիս վէ տիրէթ իշիւն նատիր սէրմա-յէ օլան շու վազթըն հիւսնիւ իսթիմալ սայ է-սէլիմ:

Պու խուսուտա պաշպա պիր մուհիմ շէյ տէ կէշէն վազթըն կէրի տէօնմէյ օրմաը տըր: Վազթըն էօնիւնտէն թուլէ Եօզ իսէ արզասընտան թուլթաճագ կէրի Եօզ տըր: Արզասընա գօշմագ իսէ սալթ մէյուսիյէթի մուհիպ օլուր: Շիմտի սէնին օլան վազթընա հափապիլէճէյին հիշ պիր շէյի, հալա սէնին օրմայան հարընա պրաշ-մա, էյիւր հարընա մալիք օլան պիր, հարընըն սա քէնտինէ մախուս իշի վէ տէրտի վաթ տըր:

Պաշպա պիր մուհիմ խուսուտա տա շու տըր քի, պու պիզէ վէրիլէն վազթըն հէր նէ գատար ինտ Ալլահ մուալլէն իսէ տէ, պիզէ մէճհուլ տըր, շէյլէ քի 50 հախօտ 20, հախօտ պիր սէնէ տահա, հախօտ շու գատար տահա հաշալաճա-ղըմ, տէյէմէյիզ, իշթէ պու տախի էլիմիպտէ օլան վազթըն գըյմէթիլի գաթ պէ գաթ արթը-րան պիր խուսուտա տըր: Էյիւր պու պիր հաղի-գաթ իսէ՝ էն մուհիմ սալթըղըմը պիր իշի էն էվվէլ հաիմագըլըրըզ էլէմ վէ չօզ տա թա-պիի տիր: Յիսու տէյօր. «Էվվէլա Ալլահըն մէլէքիւթիւնիւ թալպ էտինիզ»: Էվվէթ, պիւ-թիւն ճիհանտա Ալլահըն մէլէքիւթիւնտէն տա-հա հիւքսէք պիր շէյ Եօզ տըր: Ոսայը մուլթ-լագ Ալլահ քէնտիսի տիր: Ալլահա մալիք օլ-մագ՝ Ալլահըն մէլէքիւթիւնէ մալիք օրմագ ալ-նի շէյ տիր: Էյուս տէյօր, «Կէլ շիմտի անըն իլէ տօթ օլ, խէլաս պուլուրսըն վէ պուստան սանա իսայըր կէլէճէք տիր»: Շիմտի կէլմէկսէն վէք կէճ օլուր: Ձիւնքի հարըն սէնին տէյիլ տիր:

Նէ տէ օլսա հէր պիրիմիզ իշիւն թախսի օլուսան օլ մուալլէն վազթըն ազ հա չօզ պիր գըպը կէշմիշ տիր: Պէլքի տէ իլէրիտէ մէմու-լիմիպտէն չօզ ազ վազթըմըզ գալմըշ տըր: Վէ իհթիմալէն օլ կէշէն վազթըն պէլլի պիր գըսմը սուի իսթիմալ օլուսմուշ տըր: Իմտի ույանա-լըմ շու գալան ազ վազթըն էյիլէ գօրգու վէ տիզ զաթլա իսթիմալ էտէլիմ քի կէշմիշաէ էթտի-

յիմիզ գիյանը պիր տէրէճէ թագմին էտէպիլի-լիմ: Ահա ը աթիգին պէօյիւք վաղը՝ «Հէր ի-շին իճրասը իշիւն պիր միւսաիտ վազթըն վաթ իտիյինտէն պահա էտիյօր: Եէնի Ահտըն տահա պէօյիւք վաղը տախի «Կիւնտիւզ իքէն իշի-մէքլիլի կէճէ կէլտիքտէ հիշ պիր քիմսէնին իշիլէմէյ իտիյինի» սէյլէյօր: Տէմէք տիր քի՝ տիւնիտա հէր պիր մուհիմ իշին՝ պիր իշիլի-լի կիւնտիւզիւ վէ իշիլիլիմէյ կէճէսի վաթ տըր: Իմտի ույանալըմ շու գալան վազթընա էն մուհիմ իշիմիզի էն էվվէլ իճրա էտէլիմ: Ձա-թէն շու սահիհ տէյիլ մի տիր քի՝ հէր հանկը պիր շէյ էքսիլաիքճէ գալան գըսմըն գըյմէթի աթթար, 100 տանէսի պիր սէնթէ օլան քիպ-րիլ շէօփլէրի պիլէ էօյլէ տիր, էյիւր գուլու աօլու իսէ հիշ էհէմիլէթ վէրիլմէյ: Պազաթ ֆուրթուսը պիր կիճէտէ գուլուտա անճապ պիր գաշ շէօփ գալմըշ իսէ՝ օլ շէօփլէր նէ գա-տար չօզ տիզգաթ ու իհթիմալ իլէ գուլանը-լըր:

Իմտի Մուսէս փէյլամպէր կիպի պիզ սա-խի իսթիմալ էտէլիմ, «Եա Բապ պիւնլէրի-միզի սալմալը պիզէ էօյլէ թալիմ էյլէ, քի տի-րայէթի գալպէ նալիլ օլուրմ»: Եսայի մարգա-րէ տախի «Բապ պուլուտա պիլիլ իքէն Անը արայընըզ, վէ հաղըն իքէն անա տուա էտինիզ» պուլուրմուշ տըր:

Շունը տա տէրիսթըր էտէլիմ քի, օլ վէ-րիլէն վազթըն պիր հիսապը պիզտէն թալպ օ-լուսաճագ տըր: Վազթըն Ալլահըն հէր պիր ա-տէմէ վէրտիլի սէրմայէ տիր, սէրմայէ վէրէ-նին հիսապ իսթէմէյէ տէ հազըր վաթ տըր, վէ սէրմայէ ալան տա հիսապ վէրմէյէ մէճպուր տըր:

Հ. ԿԵՕՎԳԱԼԱՅԾԵԱՆ

ԼԵՕՆ ԹՕԼՍՈՆԸՆ ՇԷՀԱՏԷԹԻ

Լէօն Թօլսթօ 50 հաշընտա իքէն քէնտինտէ վուգու պուլան պիր թէպտիլաթըն շէյլէ թարիֆ էտիյօր. —

«Պիրտէն հայաթըմ փայտօս օլտու, հանի հայաթ պէնիմ իշիւն մանասըզ պիր հալ քէսպ էյլէտի: Չանն էտէրսին հաշալըզ կիտէր իքէն աիանսըզ պիր ուչըրու պաշընա կէլտիմ: Էօ-նիւմտէ մուլթագ պիր հէլաք վաթ ըտը: Պէն սաղլամ վէ մէսուտ պիր առէմ իքէն, արթըզ հաշալամազ պիր հալա կէլտիմ: Տէրունիմտէն

պիր գուզվեթ պէնի հայաթտան վաղ կէշմէյէ սիւրիւքլէյօր իտի :

Պէնտէ պու հալըն վուզու պուլտուզը էս նատա պէն հէր թարաֆտան մէսուտ պիր քիմսէ տէյու կէօյէտիլիյօր իտիմ : Էյի , սէվէն վէ սէվ-կիւլիւ պիր դարրմ վէ էյի չօճուզլարմ վար ր-յա պէօյիւք պիր միւլթիւմ վար իտի քի քէն-տի պաշընա պէօյիւլիւ պիր իտի : Գօնչու-լարմ վէ տօսթլարմ պանա հիւրմէթ էտէրլէր վէ էճնէպիլէր պէնի սէնա էտէրլէր իտի վէ հա-գիգաթ Ը հալտա պէնիմ չէօհրէթիմ Ելրինտէ ի-տի :

Իշթէ պէօյիւ պիր հալտա իքէն պիրտէն ալ թըզ Էաշալամամ գարարընա կէլտիմ , Եինէ տէ էօլիւմտէն գօրդար իտիմ , վէ նէֆտի թէլէֆ էթմէյէյիմ տէյու Էօլլար տիւլիւնմէյէ պաշա-տըմ :

Պիր տէ Գրիստոսուն թալիմթընա ինան-մաղա պաշալտըմ , վէ հայաթրմ գտողաֆիլ թէպտիլ օլտու : Էվվէլէն արդու էթտիքլէրիմ արդու էթմէյ օլտու : Վէ ագտէմէն արդու էթ-մէտիյիմ չէյէրի արդու էյլէտիմ :

Էվվէլէն պանա էյի կէօրիւնէն չէյէր քէօ-թիւ կէօրիւնտիւլէր վէ էվվէլէն քէօթիւ կէօրիւ-նէնէր էյի կէօրիւնտիւլէր : Պիր առէմ պիր իշ-թութմաղ իշիւն Էօլա չրդար տա , Էօլտա պիր-տէն ֆիքրի տէյիւլիւ վէ կէրի էվիւնէ տէօնէր իսէ պանա սնըն կիպի պիր հալ վուզու պուլ-տու , վէ սաղտա օլան նէսնէլէր սօլա , վէ սօլ-տա օլան նէսնէլէր սաղա տիւլտիւլէր : Պէնիմ հայաթրմ վէ արդուլարմ ճիհէթի պիւսպիւ-թիւն տէյիւլիւլի : Վէ պու ճիւմէ հալլարըն սէ-պէպի չու իտի քի պէն Գրիստոսուն թալիմա-թըն էվվէլէն անլատըղըմտան Փարզը պիր սուրէթտէ անլամաղա պաշլամը իտիմ :

Պիքըն

ՓԱՓԱ ՀԱՋՐԻԹԼԻՐԻ ՎԷ ՓՐՕԹԷՍԹԱՆԼԸԳ

Իթալիատա խուսուսա Րօմատա Փրօթէս-թան միւսիօնէրլէր իշլմէքտէ տիրլէր : Անյէր Աւետարանական հագիգաթլարը վաղ էտիյօր-լար վէ Գաթօլիքիլիին իսլահա միւհթամ օլան ճիհէթլէրլին իսալէլէր վասըթասըլլա էհալի արասընտա նէշր էտիյօրլար : Պու չէյ պիթթա-պի փափա հագրէթլէրլին խօշունա կիթմէ-յօր : Վէ պիր Էօլ իլէ պու հարաքէթի մէն էթ-մէյէ չալըշրյօր : Պու քէրլէ Վատիկանըն նիմ րէսմի միւրէվվիւ ի էֆէտըր օլան «Օսէրվէ-

թօր Րօմանօ» պիր պէնտ նէշր էտէրէք իտիա էտիյօր քի Փրօթէսթան միւսիօնէրլէր պու հա-րաքիաթը իթալիա էհալիսինին իթթիհատընը իսլալ էտէճէք նէվտէն պիր մէսլէք օլտըղը ի-չիւն մէմէքէթին նիգամլարը իլէ Էանի հիւ-քիւմէթ գուզվէթիլլէ մէն էտիւմէք կէրէք տիր : Վէ տէյօր քի , «Հագիգաթ վէ խաթա այնի սաթհ իւղէրինտէ տուրամաղլար : Գաթօլիք պէ-տէնիստէն վէ առաքիլական աւանգուլիւնլար-տան պիլ իիթիյար ալլըրլը , պին սէնէլիք թա-րիի աւանգուլիւնլէրի գաթ էտէնլէր Տան-թէնին լիսանըլլա , իֆթիւրա վէ իֆթիւրազըն լա-զըմլարը աըրլար : Իթալիա Սք . Պետրոսըն մա-ղամընըն պէքճիտի տիր , վէ հերետիկոսլար հիշ պիր վաղթ անըն տինի իթթիհատընը իսլալ է-տէմէմիլ պիր : Պինաէն ալէյհ պու կիւն իթա-լիանըն , կէօյա Գիւրտիսթան սէվլէյսինտէ պիր մէմէքէթ իմիլ կիպի , Փրօթէսթան թէլարու-պընա մարուզ օլմասընա միւսատէ էտէմէյիլ : Իթալիա մուգատտէն մաղամ իլէ , Վատիկան-լէ մուհէտէյէ կիրտիլինտէ Գաթօլիք տինին-լէ մուհէտէյէ տիր : Ատի էհալիլի վարա իլէ ալ-լամաղ , տինտար Գաթօլիք էվլէրինէ խաֆիլէն իսալէլէր պրազըլ , փափապիլիլի , խոստովա-նանը վէ Րօմայր հաղաղ ֆիլիլլէրլէ իթհամ էթմէք , պուլլարը միւնէվլէր ֆիքրլի Փրօթէս-թանլար պիլ թահսին էթմէյլլէր : Պու ճէսլէք-լէր մէն էտիւմէյի տիր : Եալան վէ հագիգաթ այնի հուզուգա մալիք տէյիլ տիրլէր , պուլըն Ալլահ վէ րաճօն թէճիլիլ էթմէտիլի հալտա պի-գիմ անը թէճիլիլ էթմէմիլ նագապիլ տիր» :

Փրօթէսթանլար Գաթօլիք քիլիսէ վէ փա-փապիլիք ալէյհինտէ Էանըլ մալիւմաթ նէշր է-տիյօրլար իսէ , Էաթա փարա իլէ էհալիլի քէն-տի քիլիսէլէրլին ճէլլ էթմէյէ չարըշրյօրլար ի-սէ պու ճալիլ օլտամաղ : Լաքին փափա հագրէթլէ-րի տէ պու սօն մաղթլարտա էլէ կէշիւրտիլի սի-յասի սէլահիլէթլէ տիկիլ Գրիստիանլարըն քէն տի իթիգատլարըն վաղ վէ նէշր էթմէլէրլին մէն էթմէք տիւլիւնլէյօր իսէ պու տա ճալիլ օլտամաղ :

Եալան ճէլլ իլէ տէյիլ հագիգաթ պուլը-հանլարըլլա մէն էտիլէպիլիլ :

ԹԻՃԱՐԷԹՏԷ ԻՍԹԻԳԱՄԷԹ

Ստալինի Ինկիլիդ պաշտպանը Մ. Պոլսովին փեք զենկին պիր զաթ տըր, չեօյլէ քի լաղըմ կէլիրսէ հիւքիւմէթէ 600,000,000 տօլար խոնէ կէտէպիրի: Պու զաթըն սէրվէթի Պոլսովին աիւլէ իսմի իլէ ալադատար օլան պիր տէմիր գոււմ-փանխտընտա տրր: 1923տէ պու գոււմփանխտըն հէր պիր սէհմի 15 տօլար գըլմէթինտէ իտի: Լաքին պու սէհմէլին գըլմէթի մէղքիւր թարիխտէն սօնրա տիւնմէյէ պաշտալը պու կիւն աւնադ 4) սէնթ ալէյէ: Պու տիւնիւ պաշտալըն Մ. Պոլսովին սէհմէլին սաթարադ քէն տիսի իշին իշինտէն զիյանտըլ չըղապիր իտի: Լաքին պու հօյ իլէ պիր թաղըմ էհալինին փարտսըն քէնտինէ չէքէրէք աւելրի միւթէլարըր գըլմադ իսթէմէյէրէք պու կիւն քէնտիսի պէօյիւք զիյանտ տիւնար օլմուշ տրր: Վիճտան իշին պու գատար զիյանտ ըղի օլմաղըր պղ պիր մանէվի գոււվէթ իսթէմէյէ:

ՄՈՒԽԱՊԷՐԱԹ

ՔԻՄ ՊԱՇԼԱՏԸ

Ճիհան հարպընըն իմօ: էյլէտիյի մատաի վէ մանէվի խարապիյէթլէր պէլիդ պիր թարդտա կէօղ էօնիւնէ կէլտիքձէ՝ օնուս մէսուլի-յէթի վիճտանար իւղէրինէ աղըրձա չէօքմէքտէ տիր: Պու սէպէպալէն Վէրտալտա ընմէն զապուլ էտիւմիւ վէ իմպայանմը օլան հարպ մէսուլիյէթի հիւքիւնէ դարըր Ալամանարըն Ֆիքըլէրի իսեան էտիւմ՝ օնու իւղէրէրինտէն իսթմադ իսթէյօրլար: Հարպը քի՞մ պաշտար: Պու զըթալ, գան վէ խարապիյէթէ քի՞մ մէսուլ տրր մէսէլէսի հէր կիւն թաղէլէնմէքտէ տիր: Ալամանար տիւրլիւ հօլար իլէ պու ճիհան-լին լէքէսին ընմէն օլտուս ալնարընտան սիլ մէք իսթէյօրլար: Թարիխին կանըլմադ օլան հիւքիւնէ գարըր իմքեանսըլը միւմքին էթ-թէք իսթէյօրլար:

էյլէր Ալաման էհալիսի վիճտանը օ վաղթ պու ճիհանյէթին աղըրլըղըն կէօրէպիլտէ վէ կախօտ առքէրի գոււվէթէ գարըր իրատէթինի պէյան էտէպիլտէ իտի, տիւնեա պու աֆէթէ կիրիֆթար օլմադ իտի: Եախօտ Ալաման սիլաշարըր զալիւ պէլտէ իտի, պիր տաղիդէ պիլէ հարպը քի՞մ պաշտարը սուալընա վաղթ վէր-միլէր իտի: Շիմտի իսէ մաղըլապիյէթին աւընէթիւնէրին հէր կիւն տէրիւրի իւղէրինտէ

տույտուգձա՝ կաղըր զալուրուլ՝ խարապ էթտիւքէրի հօլէլէրին թամիրի պէտէլինի կիւն պէլա զապանտըլարը փարալարտան թէլտիյէ էթտիքձէ, քէնտի էհալիլէրինտէն վէ պաշտա միլլէթլէրտէն տուլ վէ էօքսիւք պրապաղըլարը միլիօնլարըն կէշիմի մէսէլէսի պօյունլարընա չէօքտիւքձէ շապալալըլ՝ հարպ ճիհանյէթինի իւղէրլէրինտէն իսթմադ իսթէյօրլար:

Պու կիւն Ալամանար սիյասի վէ առքէրի գոււվէթ փէյտա էտիւմ՝ ընմէն պու մէսուլի-յէթի ինքեար էթսէլէր վէ էթտիւրսէլէր, քի՞մ չիւպէ էտէր քի իլք հիւքիւմիւ միլիթարիսթ Ալամանիս պաշտար: Տիւնեա վիճտանը ունուտա պիրի մի՞ քի ըաշաթ, աուտէ իշին կիւն ճիւնէ տէվա մէն Պէլիւղա իւղէրինէ միլիօնլար իլէ հիւքմ էտիւմ՝ Պըրէքէլ, Նամուր, Լի-էթ գալալար կիւլի տէմիր գապըր, Ֆէթհ օլտուտադ գալալարը փարէ փարէ էտէրէք պիսուէ էհալիլէրի գաթլ էյլէտի: Ահաւանէլէրի հիւն սալը: Օնլարը փաշալար փարշասը թէս-միյէ էյլէտի: Չիւնքի էմին իտի քի զալիւ կէլէձէք վէ քիմսէյէ ճէվապ վէրմէյէ մէճպուր օլմալաձադ տրր: Հիսապ կանըլը չըլտը, չիմ-տի շապալալար:

Ալամանիանըն պու ճիհանյէթ իշին կէթիւրտիյէ հօղը թիւրքիլէրին էրմէնի գըթալը իշին վէրտիյի պէհանէտէն Ֆարըլը տէյիլ տիր: «Հալար իսեան էտէձէք իտի... օրտուլու արգատան վուրաձադ իտի» տէտիլէր: Միւտաֆաա իշին ալընմը պիր գաշ փարշա սիլահը կէօյա թիւրքլէրի գըրմադ իշին տիւր կիւլի կէօսթլէրտիլէր: Եյհասըլ «Հալար սէպէպիլտէ վէրտիլէր» կիւլի վահի պիր սէօղ իլէ պիր պուշուլ միլիօն սուշսուլ գալարըն լէքէսինի սիլմէյէ չալըլտրլար: Ալամանսա թիւրքալ պիլիւրլէր քի էօղիւրլէրի չիւրիւք տիւր:

Ալամանիանըն էն պէօյիւք պէհանէսի Բուսիանըն Ավսթրիա հուտուտընտա սէֆէրպիլէք իլան էյլէմէսի տիր: Ֆրանսա իշին կէթիւրտի-յի հօղը իսէ «Պէլիւղա տան կէշէձէքլէր իտի» չիւպէսի իմիւ:

Բուս իմիւրաթօրը տէֆաթլէ թէլլըրաֆ վէրիւմ՝ «Բիձա էտէրիմ, Ալսթրիա սէօյլէյինիդ, պու թէլիլէլի հարաքէթտէն վաղ կէհսին, տիւնեանըն պաշտա կէլէձէք Ֆէլաքէթի տիւնիւնիւնիւք», տէր իքէն կայսէր սըլըրգձա ճէվապ վէրիւք. «Սիդ գարըլմալընը, Ավսթրիա իսթէտիլինի կալարըն» տէմէքտէ վէ հիւ պիր թէվաուլէ գապուլ էթմէմէքտէ իտի, չիւն

քի օն միլիոնը մոռնալով՝ Ալաման օրտու-
ար քէնտինի շրմարթմը խոր: Վազթըլլա Տօղ .
Ուօչարընըն տէտիյի կիպի հիսապ էտէմէտի քի
քէնտինին իթիմատ էթտիյի օ մատտի գուվ-
վէթտէն, թօփ վէ թիւֆէնքէրտէն տաճա եօ-
գարը պիր մանէվի գուվվէթ վար վէ էնճամ օ-
նուն ալթընտա կզիլէճէք տիր:

Ալամանիա հէր պիր ճինայէթտէն եադա-
սընը գուրթարտա՝ թիւրքիտտա պիսուչ էրմէ-
նիլէրին գանլարընըն լէքէսինտէն ալընըն թէ-
միլլէյէմէյ: Պու մէսուլիյէթի էն աչըզ վէ պէ-
լիզ սուրէթտէ ըէտի Ալամանիանըն թիւրքիա
միւմէսսիլինէ սէօյլէյէն վէ եիւզիւնէ վուրտն օ
վազթ Ամէրիգանըն Սթանպօլ սէֆիրի Մօրկըն-
թաու օրտու: Ալաման սէֆիրի Պարօն Փօն Վա-
կէնճաթ պիր կիւն Մօրկընթաու գիյարէթէ
կէլիւր: Օ կիւնլէրաէ Հայլար սիւրի սիւրիւ կէօ
թիւրիւլիւպ՝ գըթալ էտիլմէքտէ խոր: Պու վա-
գաալարըն նապլ էտիպ՝ հափըլան ճինայէթիլիւրին
տէհէթ վէ գալիմլիքէրինի թարիֆ էթտիքտէն
սօնրա իլաւթէն Մօրկընթաու տէր քի «Պու
ճիւմլէ գանլարըն վէպալը Ալամանիանըն իւզէ-
րինէ օյաճապ ալը», վէ Վաւկէնճաթը սօղորու-
տան փարմաղը իլէ կէօսթէրէք «Ալամանիա-
նըն միւմէսսիլի հալինտէ պու գանլարըն մէսու-
լիյէթի սիլին վէ էվլաալարընըն իւզէրինէ
աքս էտէճէք» տէր: Պարօն Վաւկէնճաթ պիւ-
թիւն միւքեալէմէ էսնասընտա սուզընը աշմա-
յըպ՝ սիւքիւթ էյլէր, լաքին տէրուինտէն վիճ-
տան ազապը իլէ միւլթարըպ օլտուզու եիւզիւն
տէն վէ ըէնկիլինտէն պէլլի օլտըր: Սէֆիր շախ-
սէն վիճտանը մուազկէպ օլտըր իսէ տէ Ալա-
մանիանըն ըլամի պիր մէմուրը օլտուզուտան
իմփէրաթօրըն սիյասէթինէ պարչը սէօյլէյէմէյ
վէ սիւքիւթ էյլէր: Պարօն Վաւկէնճաթ օ աւրէ-
ճէ միւթէկսիւր օլտըր քի գալըլպ կիտէր վէ գա-
փուտա օթօմօյիլինէ պինէր իքէն իւզէրինէ
պայլընըլըզ կէլիւր, Մօրկընթաու եարտըմ է-
տիպ՝ օթօմօյիլինէ գօրլար: Օ կիւնիւ Ալամա-
նիա սէֆիրի Վաւկէնճաթ էվլինէ եթիւլտիլինտէ
վէֆաթ էյլէտի, վէ օ կիւնաճալարընը պէրապէր
կէօթիւրաիւ:

Ալամանիա էյէր ախլազի վէ մանէվի գա-
իտէլէրէ ինանտա վէ էհէմմիյէթ վէրսէ խոր,
անըն իլէ սիւաճ արգաաաշըլըր էյլէտիյի թիւր-
քիւն ճինայէթիլիւրին տուրտուրա պիլիւր խոր:
Շայէտ տուրտուրամաճաճա օլտա պիլէ օնտան
այրըլմազ վէ օ սէպէպտէն մաղլուպ օլմազ քէն
տինէ տաճա շէրէֆիլի վէ խայրը օլտըր խոր:

Լաքին տէյիլ եալընըզ պու աֆէթի քէնտի պաշ-
լաաը, իլլա սօնուճա գաաար պէյն էլ միլիւ
հազզ վէ վիճտան գաիտէլէրինի հիչէ սալըպ
ճիւմլէսինի իսթիհզա էյլէտի: Սիւաճըզ էհալի-
լէր, իսթիհզամարզ շէհրէր իւզէրինէ սիւաճ
աթուր, վափօրլարտա եօլմուլուպ էտէն պիսուչ
սիւաճըզ էրքէք, գաաարըն վէ շօճուզարըր խա-
պէր վէրմէյէրէք՝ էսիւրկէմէյէրէք տէնիլլէրէ
գարզ էյլէտի: Սիւաճ, սիյասէթ գօրու իլէ հարպ
մէսուլիյէթիլին ըլամէն իւզէրինտէն գալալըրա
պիլէ՝ պէշէրիյէթիւն վէ թարիլին վիճտանը ա-
նը հիւքմ էտէճէք տիր:

Ա. ՆԱԳՎԱՇԵԱՆ

ՄԻՍՍ Է. Տ. ԳՈՒՇՄԷՆ

Էրմէնի մուհիպպիլի վէ համիլէրի, պի-
րէր պիւրէր պիլաէն ալըրըպ՝ էպէտի վաթան-
լարընա կիթմէքտէ տիլէր: Պու սօն հաֆթալար
տա, Մըսրտան կէլէն պիր խապէրէ կէօրէ
Միսս Է. Տ. Գուշմէն տաիլ Գահրէտէ, Յուն-
վար Նաէ պիլաէն միւֆարապաթ էյլէմիլ տիր:
Պէն Միսս Գուշմէնի թէրմէմէ ի աճվալընը
թէքմիլէն պիլմէմ, տնըն էօմրիւնիւն իլք գրա-
մը վէ սօն գըսմը պանա մալիւմ տէյիլ, Փա-
մը վէ սօն գըսմը պիլիւր իմ քի մէրգումէ քէնտի
գաթ շունու պիլիւր իմ քի մէրգումէ քէնտի
էօմրիւնիւն էհէմմ գըսմընը թալաաաա պիր
էօմրիւնիւն իքիւնիսի հազգընտա պիլ-
տիլիմէ շէհաաթ էթմէք իսթէր իմ:

1914 Յունիս 3տէ վաղը վէ մուալլիմ հա-
լինտէ, մա Փաթիլիս Գօնիւյա կիթտիլիմիդ-
տէ, օրաաա իւչ Ամէրիգալը վար խոր. — Տօղ .
Տաաա, Միսս Տաաա վէ Միսս Գուշմէն: Պուն
լար Գօնիւտա պիր խաաթաանէ թէէսիս էթ-
միլ օլարապ, մարգաաիւրաան պիր խըտմէթ իճ-
րա էյլէմէքտէ խորլէր: Տօղ . Տաաա խաաթա-
աանէնի աօթթօրը, Միսս Տաաա խաաթալարա
րուհանի նասիհաթ վէրէն վէ Միսս Գուշմէն տա
խի խաաթաաանէնիս պաշ նըրըր խոր: Հէր նէ
գաաար Տօղ . Փօսթ տաիլի պու կրուիլըն պիլը
աղաար խոր իսէ տէ, պիր սէնէ թաթիլ իլիւն
կիթմիլ օլտուզընտան, օլ գէման Գօնիւտա տէ
յիլ խոր, լաքին 1915 Օգոստոս 31տէ կէլիւպ,
ըէֆիլլէրինէ մուալլէթ էյլէտի:

Պիլիմ Գօնիւյա միւվաաէլէթիմիլտէն պիր
այ սօնրա ումուճ մուհարէպէ պաշլալըպ թիւր-
քիտաա սէֆէրպէրիլք իլան օլտուտու, վէ 1914

Նոյեմբեր 2-ին Թիւրքիա տախի ուժում մու-
հարէպէյէ տախի օլարապ, էրմէնի Ֆէլաքէթի
պէտ էլլէտի: Տախիլի վիլայէթիլէտէ էրմէնի
սէվգիյաթի պիր տէրէճէյէ գատար վազը օլ-
տուգտան սօնրա, 1915 Մայիս 8 վէ 11-ին 100
գատար Գօնէալը թիւճճարլար վէ մտաւորա-
կան Սուլթանիյէյէ թէպիտ էտիլտի: Օգոստոս
իպթիտալարընտա Իգմիր վէ Իսթանպօլ թարա-
ֆընտան սէվգ օլունան էրմէնիլէր Գօնէատան
կէլիպ կէշտիլէր: Վէ Օգոստոս 16-տա իշպու
սէվգիյաթ էմիր Գօնէա շայարընտա տախի վէ-
րիլտի: Պու էնատա խասթախանէնին տօղ-
թօրլարը կէրէք Գօնէատա գալան վէ կէրէք
սէվգ օլունարապ Գօնէատան կէշէն շայարը Է-
շին էլլէրինտէն կէլէն մուսթէնէթի տիրիլ
էթմէտիլէր — խասթալարա իլաճ, աճլարա էք-
մէք վէ տէրտիլէրէ թէսէլլի վէրէրէք շայար-
տրլար: Սուսուսա Բողոքակոն, Գաթօլիք վէ
տաքէր տիլէլէրինին Գօնէատա գալմասը սաիր
չօք մուհաճիլլէրին տախի օրատա գալմասը-
նա պատի օլուպ՝ խասթախանէ հիյէթինին Է-
շին տրթըրտր: Պու էնատէ Տօգ. Տատա մէք
չօք շայարընտան աղր պիր խասթալարա
թուլթուլարապ 1916 Ապրիլ 18-տէ Միսիս Տատա
իլէ Ամէրիպայա կիթտի: Վէ մէլգիլէր ումուր
Տօգ. Փօսթ իլէ Միսս Գուշմէն իւղէրինտէ գալ-
տը: Տօգ. Փօսթ խասթախանէնին տախիլի ու-
մուրընտ վէ Միսս Գուշմէն տախի խարիճի իշ-
լէրէ պաղարապ պու մէսուլիյէթի տէրիւհտէ
էլլէտիլէր: Էնճամ Ամէրիպա հիւքիւմէթինին
մուհարէպէյէ կիրմէսինտէն պիր գաշ ալ սօն-
րա, Տօգ. Փօսթ տախի Գօնէալը թէրքէ մէճ-
պուր օլարապ, պիւթիւն ումուր Միսս Գուշմէն
իւղէրինտէ գալտը: Մէրգումէ կվէլա պիր
նրա, սօնրա պիր միւտիլ վէ պատէհու շօլան-
տա սէֆարէթխանէսինին պիր վէքիլի հալինտէ
էնէմ իւլտմէթիլէր իճրա էլլէտի: Մուհարէ-
պէ պաշլաւընտա Թիւրքիատա գալան 300
գատար սիվիլ էսիրլէրէ նաղարէթ վէ մու-
ալ թէէտիլէսի Միսս Գուշմէնէ իհալէ օլուն-
տա: Մէրգումէ պու էնէմ ումուրը միւլգիլ-
տիլ պիր սուրէթտէ իճրա էլլէտիլի իշին, Ֆը-
րանտա վէ տիլէր իթիլաֆ հիւքիւմէթիլէր թա-
րաֆընտան լիյազաթ նիշանլարը իլէ թալթիֆ
էտիլմիլ պիր:

Ումուր մուհարէպէ էնատընտա Գօնիա-
տա գալան 25,000 գատար շայար տախի տօղ-
բուտան վէ տըլայրտան Միսս Գուշմէնէ միւ-
նէթտար տըրլար: Մէրգումէ Ամէրիպատան վէ

սաիր մահալլէրտէն կէլէն փարալարըն, սահիպ
լէրինէ վասըլ օլմասը իշին պիր վասըլա օլ-
տըլտան մատա, միւհթաճ Փաթիլէալար իշին
Ամէրիպատան իանէ ճէլպ վէ թէվլի էտէր իտի:
Եէթիմ չօճուլլարը, խուսուսա սթասիօնլար-
տա վէ Էօլլարտա պրազըլան չօճուլլարը թօփ-
լատարապ, տնլէրի տուլ գարըլարըն էվէրինէ
պիրէր, Էքիշէր, վէ իւշէր թանէ վէրիլ, վէ պու
թարիլ իլէ հէմ Էէթիմլէր մուհաֆապա օլուր,
վէ հէմ տուլլար գալըրըլ իտի: Իսլամլարըն
էվէրինտէն Էա էլլէրինտէն դաշրապ քէնտինէ
իլթիմա էտէն պրազըլ մուհաֆապա էտէր իտի:
Բահիմ պիր գալպի, վէ չէֆիք պիր Էիւրէլի
վար իտի, Էաշմատըր տէլէր օլան շայարը, հէր
հարտէ Էաշմատըր իլ տէր, վէ անա կէօրէ
մուհալէլ էտէր իտի: Սալլար վէ էօլիւլէր տ-
րատընտա պուսա չէհատէթ էթմէյէ հաղըր օլուն
չօք քիմսէլէր վար տըր:

Թիւրքլէրին փօլիթիպարընը վէ հոգիւրանու
թիւնիւնի էլի պիլիլ վէ տնլէր իլէ միւտէպ-
պիրանէ տալրանըր իտի: շայարըն թալսիյէ-
սին տնլէր վէ տնլէքէ հիւրմէթ էտէր իտի:
Միւթարաքէ վալթընտա տէր հալ էվէրտէն Էէ
թիմ չօճուլլարը թօփլայրպ պիր էլթամխանէ
թէլէսի էլլէտի վէ Նիլը Իսթ Րիլիֆին էն գալ-
լէթիլ վէ միւլթիլտիլ պիր մշմուրը հալինտէ
իլլէտի: Պու էնատէ քէնտինէ տէտիմ քի՝
«Միսս Գուշմէն, պիլիլմիլ սին քի, իաշէ գօմօ-
սիօնուրը միւտիլի սիլէ գօնչու տըր, Էարըն տն-
լէրին պալրամը օլտուլընտան, միւտիլ էֆէն-
տիլէ պիր պալրամ հէտիլէսի կէճտէրտէն էլի
օլուր»: Պանա տէտի քի, «Սէն նէ միւնասիպ
կէօրիլ իսէն Էափ»: Պէն տէ միւնասիպ պիր
հէտիլէ կէճտէրտիքտէն սօնրա, միւտիլ պլ-
լին էվինէ կիթտիմ, վէ տէտիմ քի, «Միւտիլ
պլլ, Միսս Գուշմէն պաթընըպ խասսէթէն սէ-
լամ էտէրէք, պալրամընըլ թէպրիք էլլէր»: Չօք
մէմնուս օլտու: Միւրէալէմէ էնատընտա
պիր էլլէտիմ քի, «Պէլ էֆէնտի Միսս Գուշմէ-
նին իտարէսի թալթընտա, պիր էլթամխանէ
վար քի 300 գատար չօճուլլար օրատա գալըլ-
մագտա տըր, աճէպա պու Էէթիմլէրին էթմէլի
Էաշէ գօմօսիօնու թարաֆընտան վէրիլսէ օլմալ
մը»: Միւտիլ պլլ պիր ալ տիւլիւտիւլէտէն
սօնրա տէտի քի, «Էլի օլուր, սէն անլէրին պիր
լիսթասընը Էալըպ, պանա կէթիլ, պէն էմը
էտէր իմ քի, օլ չօճուլլարըն հէր պիրինէ Էէվ-
միլէ պիրէր թային վէրիլսին»: Պիլիմ միսիլիպ
քի, օլ գէման հէր թային պէշ գուրուշ օլարապ,

Լեյմիայէ 300 թաւին 1.500 զուրուշ էտէր քի այ-
տա 45.000 զուրուշ տրր: Միսս Գուշմէն պու էյ-
թաւիսանէյի թէտրիսէն կէնիւլէտէրէք հէթիմ
վէ հէթիմէլէրին սալըսր 600է պալիդ օլտու, վէ
սոնրա 1922 Նոյեմբեր 16տա Պէյրութա նազլ է-
տիլտի:

1920 Սեպտեմբեր 23տէ Միսս Գուշմէնին
իսթանպուլ կիտէճէյի պիր վազրթտա, Գօնիա-
տա պուլունան Հայ Լուսաւորչաւան վէ Բողո-
քաւան բէիս ի բուհանիլէրի թարաֆընտան,
յիւրտէ մուհարրէր թադտիրնամէ, պիր իփէք
իսալ իլէ պէրապէր միւմարիլէյհայա թադտիր
օլունտու: Անըն միւնտէրիճաթը Գօնիա Հայ-
լարընըն տուլլուսընա պիր թէրճիւման վէ Միսս
Գուշմէնին Փապիլէյթինէ պիր չէհատէթ օլ-
տուլլունտան անը պուրտտա աշնէն տէրճ էթ-
մէք իսթէր իմ:

Մուհարպ Միսս է. Տ. Գուշմէն,

Միւհթէրէմ Մատմուսղէլ,

Աթի իւզդիբը իսուսուտաթա չէհատէթ էթ-
մէյի, քէնտիրմիլէ մուգատտէն պիր վազիֆէ
տտտ էտէրէք պէյան էտէր իդ քի, Գօնիատա կէ-
չիրտիրինիլ սէնէյի, Փապիլէյթ վէ խըտմէթ
ճիհէթիլլէ մալիւմ վէ ունուտուլմազ սէնէլէր
օլտու տրր: Պու միւտտէթ զարֆընտա հէր նէյ
Փաթիլէր խըտմէթիլլէ վէ խայրիսա ամէլ-
լըտէ պուլունտուսըն: Խուսուսա էրմէնի սէվ-
լիյաթ վէ մուհաճէրէթիլլէն պէրու մէշըուլի-
լէթ վէ մէնֆաաթընը փէք չօք արթմըն տրր:
Տօդ. Տատտ վէ Տօդ. Փօսթըն Գօնիատան միւ-
ֆարապաթըլլէ սիդէ ազիմ վէ միւշքիլ պիր ու-
մուր իհալէ օլունտու: Միւհթաճ մէնֆիլէրէ
Լարտիմ էթմէք, տուլլարը պալըմազ, վէ էօք-
սիւզլէրի մուհաֆադա էթմէք իշի սիդէ իսապէթ
էյլէտի: Սիդ տաթի մէշքիլը ումուրը պիր նի-
տա գալպի վէ զիւքուր իրատէթիլլէ իտարէ է-
տէրէք հազզ իւզրէ ումուսըն հիւսն ի թէվէճ-
ճիւհիւնէ մազհար օլտուսըն: Չօք միւհթաճլար
սիդտէն մուսվէնէթ, չօք տէրտիլլէր թէսէլլի
վէ չօք հէթիմէլէր մուհաֆադա պուլտու: Սիդ
Ամէրիկանըն ալիճէնազ խայրիսալլըրընա միւ-
նասիպ պիր վասթթա օլտազ, անլէրին ճէ-
մէրտ Լարտըմլարընը, մազլուս վէ մազտուր
պիր գալմա վազթընտա հէթիլտիրտիրիլ: Պու
մուսվէնէթի իրսալ էտէն էֆէնտի վէ հանրմ-
լարտան վէ անլէրին պիզէ վասըլ օլմասընա վէ-
տաթէթ էտէն զէվաթը համիլէթմէնտանտան
Փէվզ էլ զայէ մէմուսն վէ միւթէշէքիլը իդ:
Բապպ ճիւմլէսինի միւպարէք զըլսըն:

Սիդ չօլլարըն էթտիյի կիպի Ամէրիկայա
կիտիպ՝ օրատա բահաթ էտէպիլիլ իտիրիլ ի-
սէ տէ, պիզիմ իլէ պէրապէր պալըպ՝ էլէմ չէք-
մէյի, վէ խըտմէթ էթմէյի թէրճիս էյլէտի-
նիլ, վէ պիր չօք միւշքիւլաթա բազմէն մու-
վաֆթազ օլտուսըն, Բապպ սիդին էմէքլէրի-
նիլ միւպարէքլէյիլէք, սիդի ազիմ պիր խայ-
րա վասթթա էյլէտի: Պիր չօք պալլէրտէ Միսս
Գուշմէն իսթի, Գրըմ մուհարէպէսինն մէլէ-
յի Յըրընն Եայթիլիլլէ վէ Ուրֆա Գահրամա-
նը Միսս Շաթթըն իսթի իլէ, Էան պէ Էան
տուրմադտա տրր: Հաթթա գալպիլլէ պրազ-
մըլ օլտուլլունուզ ունուտուլմազ զիբրիլէթտէն
մատա չէրէ կիւն իտարէնիլ թահթընտա պու-
լունուզ՝ 600ի միւթէճալիլ հէթիմ վէ հէ-
թիմէլէրի շամիլ օլտն մունթադամ էյթամիս-
նէ, պուսա տիրի պիր շահիտ տիր: Շայէտ աի-
կէլէր սիդին խըտմէթ վէ Փէտաքիարլըզընը-
զը ունութսալար պիլէ, պու հէթիմ վէ հէթիմէ-
լը ունութմալաճադլար տրր: Իսթի պու ճիւմ-
լէ խըտմէթլէրինիլ մուգապիլ սիդէ թադտիրմ
վէ խըտմէթլէրինիլ մուգապիլ սիդէ թադտիրմ
էթմէք իս-
վէ մուհապպէթիլլէ սիդէ թադտիրմ էթմէք իս-
թէք իդ: Վէ սիդին իշիւն ճէնազը Հազգտան
բէճա վէ մաթլուպըմը չու տրր քի՝ սիդի հէր
խայր ամէլլտէ սապիթ գատիմ էյլէյիլլէ՝ Էն-
ճամ սիդէ հայաթ թաճընը, իդլէթ թաճընը վէ
ճէլալին սօլմազ թաճընը իհասն էյլէսին:

Գալըր իդ հիսս ի միւնէթտարի վէ թէշէք-
քիլը ի տաթի իլէ:

(Վեր.) Արմենակ Հայկազեան, (Վեր.) Հ. Յ.

Աշնեան, Արտաւազ Վրդ. Սիւրմէեան

Չանն էտէր իմ զիյատէ պիր չէյ իւսվէ էթ-
մէյի հաճէթ Լօդ տրր:

Սալիսէրին զիբրի միւպարէք օլտուն:

Հ. Յ. ԱՇՃԵԱՆ

ՍԻՆՏԵՆՏԱԿԻ

ՈՒԻԼԵԿՄ ԿԱՅՄՐ

Էմիլ Լութվիկ նամ մէհուր Ալաման մու-
հարրի կհալինին զրալըզ վէ իմփէրաթօր-
լուգտան սօլուլուպ՝ ճիւմհիւրիլլէ սարլըլու-
զընըն սէպիլլէրի հազգընտա պիր քիթազ Լա-
զար իքէն Կայսէրին էօմրիւ հազգընտա պազը
մալիւմաթլար վէրիյօր: Էվէլլա պէշ իսուսու-

լար սայրյօր քի էհալիյէ ֆէնա թէկսիր էթմիւ տիր :

1. 1918տէ Կալսէրին պրազըզ Զօյանտայա դաշմար, 2. Սօնրատան հալտըզարրնը փարա իյէ սաթմար, 3. 60 հաշընտան սօնրա թէքարը էվէնէմէսի, 4. Հարպտան սօնրա առէթա տա-վա էտիսլ՝ միլիօնարմա սէրվէթի քէնտինէ վէ սիւլալէսինէ մալ էթմէսի, 5. Եազարըլը իքի ճիւղ թէգեհարլարը, քի անտէ շու հօլտա պէ-յանը էֆեհար էտիյօր, «էյէր փրէնսլէրանէ պի-րի ալիճէնալ օլուզ պու ֆուգարալաշմըլ միլ-լէթէ սէրվէթինի հիպա էյլէսէ վէ ճէսուրանէ օրթայա կէլսէ իտի, էհալի կինէ փատիշահլըզա մէյեալ օլուր իտի» տէյօր : Երմտի իսէ սայթի զրալիյէթ փարթիսի գալմամըլ տըր :

1919տա Գօնթ Զօննսրէօզ հազըյօր. «Ուիլ-էնթ ֆուրթուէնա իշինտէ կէմիլի պրազըզ գաշ-տըր : էյէր սօնուէն գատար հարալ էտէն առքէ-րինին վէ տօնանթառնըն պաշընտա տուրաա հիւ տէյիլ պիրազ հազզ գազանրը իտիք :»

Ճէնէրալ Կրօնըր տալի կալսէրի թազպիւհ էտիյօր :

Էմիլ Լութվիզ Ռիւհէլմին ֆիլիպի վէ աշ-լի գաիֆիլքէրինի թարիֆ էտիյօր : Մալիւմ տիւր քի Կալսէր չօճուզլուզընտա ինֆէնթիլ փէրէլիսիս իլլէթինէ միւլթէլա օլմուէ իտի վէ պիր թարաֆ դօլու վէ աշազըլ ֆէլմ օլմուէ ի-տի : Աշլէն տալի գաիֆ օլուլ՝ չօզ տէֆա սէօյ լէմէյէճէյինի սէօյլէր վէ հալմալաճաղընը հա-վար իտի :

Վալիւտէսի ինկիլիզ գրալիշասը Վիլթօրիա-նըն զըլը իտի վէ հազըրնտա շէօյլէ հազմըլ տըր : «Մալթանաթրին իլք սէնէլէրինտէ էօյլէ հանլըլըզար վէ շարիլըզըլ հալար իտի քի նէֆէսիմ քէսիլի իտի : Հիւ պիր ալիճէնալ ի-շի հօք իտի : էթրաֆընտաքիլէրին միւտահէնէ-սի քէնտինի էօյլէ շրմարթոր քի քէնտի քէնտի-նի պիր հանճար գանն էտէր իտի : Նէթիճէսի նէ՝ օթաճադ... Գօրգարըմ Ալամանիա կիւճլիւյէ տիւլէճէք տիր : էօյլէ տէսիթիթք վէ մազըրուր տըր քի պու դէմանտա պու կիպի հիւքմարըլը միւմքին տէյիլ տիր : Միւսթազպէլ իշիւն էնտի-չէ էտէրիմ : Քէնտիսի պիր ճար օլմազ վէ ու-դազ իլէ իտարէ էթմէք մէսլէքինտէ տիր :»

Ուիլհէլմին վալիտէսի սիւրկիւն էտիլմիւ իտի : Վալիտէսի սօն մէթթուլարընըն պիրին-տէ շէօյլէ հազըյօր. «Ուիլհէլմ էինէ միւնաաէ-պէթալի պիր նութզ էյլէտի : Քհաշքի Ալաման

հիւքիւմէթի պու կիպի աթէլ իշլէրինէ պիր հուտուա գօյապիլսէ : Պուշար անճազ չօվէնիզ-մէ վէ քէնտիլի ալտաթմազա մէյտան վէրիւր : Պէն հուճուրթատան պիր հօրտէք չըզարմըլ թալուզ կիպի հիսս էտիյօրըմ, հօրտէք սույա գօշտուզմա պիշարէ թալուզ չապալար : Մէլէք-լէրին պաւմայա գօրգարըլ եէրլէրէ պասըյօր : Քհաշքի հէր նութզ էթտիյինտէ ազըրնա պիր քիլիւս գօյաալար :»

Փրէնս Ծօն Պիւլօլ Ուիլհէլմ հազգընտա ա-թիտէքի սըֆէթլէրի գուլլանրյօր : Պասիլէթ-սիզ, թէպտիլ օլան, նտնքէօր, ինտա, գուրուէ-թուլու, էքսէնթրիք, մանթրգարը, թարիլի թազլիտ էտէն, չօճուզ, մէզալմէնիաք, միւ-րայի, «թէլաթրօլարի», «տուրմայարազ մէ-տալիօնլար իհտաա էտէր : Նշանլար իլէ տօլտու-րուր : Կիւնտէ պիր դաշ տէֆա ֆիքրինի տէյի-չէպիլիւր քի փրէնսլէրին սընրըրնա տօգուէնու-յօր իտի : Պիր կէշիտ օլսա գուրուլուր քի փէք կիւզէլ օլտու : Քէնտի նութզարը տըր քի Ալա-ման էհալիսինի Հընլար իսմինի վէրտիրտի :

Պիւլօլա կէօրէ էն պէօլիւք ըրէյասը պէօ-յիւք պիր տօնանմա իլէ ինկիլթէրրա գըլընընա կիթմէք, օրտա լէքի գրալ տուրուզ տօնանմա-նըն կէշիտինի վէ սէլալաճասընը կէօրմէք ի-միւլ :

Ավսթրիա աթէլէ միլիթէրինէ թէկսիր է-տիսլ՝ Ավսթրիա ֆիլիտ մարշէլլիք իւնվանը ալ-մասը, Ծրանս Ծէրտինանտա սթասիօնտա հա-գարէթ էթմէսի, պիր կէմի փիլօթի իլէ փօլի-թիզա գօնուշմար, Երուսաղէմտէ պաշընա պիր իփէք գալիտազ գօյուլ՝ փազ էթմէսի, Սթանպօլտա Սուլթանա սէօյլէտիլի սէօյլէր, քէնտի քէնտինէ իսլամիլէթին համիսի սիւսիւ վէրմէսի, Պիլմարգըն սանէմի քիւշառնտա հազըր օլմաճասը կիպի գօփուզ իշլէրի զիքր օլուէնույօր : Ասքէր իքի թարաֆ մանօլրա էտէր իքէն տիւլմէն րօլը օյնայան օրտույա կիզլի փյանլարընը սօրար իմիւ քի քէնտի թարաֆը զալիպ կէլսին :

Ծօնտէրիօլ տէմիւ տիր քի «Ուիլհէլմ դա-չըրմըլ տըր», Ծօն Հանքէ «Ազըլըզ տըր» տէյօր : Գօնթ Ուիլհէլմիւրի տէյօր, «Կալսէր հէր գուշ էթթուլքճէ պիր հալան սէօյլէր» : Գար-տիւնալ Զօհէնընէ տէյօր քի, «Ուիլհէլմ հալի-տըզարընա զայրի մէսուլ տըր, րալիօրընա ճիւլմէմիլ իմզա գօրըզ» : Վալիտէսի տէմիւ տիր քի, «Պու զէմանըն Նէրօնը պէնի նէֆրէթ իլէ

տօլտուրույօր: Օղլուս Ալամանիանն մահվընս
սէպէպ օլաճապ տրը»:

— Նիւ Եօրք Թայմզ

ԱԼԹՈՒՆ ՄԱՏԷՆԼԵՐԻ

Ճէնուպի Աֆրիգանն ալթուն մատենիւքի
1884տէն պէրու 240 միլիօն ալնս եանի 8.400
թօնէլաթօ ալթուն վէրմիշ տիրէր, պու մըզ-
տար 1849տան պէրու շէմալի Ամէրիգատա վէ
1493տէն պէրու Ճէնուպի Ամէրիգատա չըզան
ալթունտան չօզ տըր: Տիւնեատա չըզան ալ-
թունն պու կիւն եարըսը օրատա 60 միլ մէստ-
ֆէտէքի մատենիւքի չըզւօր: Պաշգա մա-
տէնէր էքսիլիւ իքէն օրատա հէր սէնէ 35 մի-
լիօն տիրէճ էաթօս 340 թօնս ալթուն ալնն-
յօր: Գալիֆօրնիա մատենիւքի էն չօզ զէմանն-
տա սէնէվի 65 միլիօն տօլարըզ ալթուն վէրի-
լէր իտի, շիմտի 10 միլիօն տօլարս էնմիշ տիր:
Գլօնտայք հիշ պիր վազթ 12 միլիօնը կէշմէմիշ
շիմտի պիր միլիօն տըր:

Փրէթօրիա ինէ 210 միլիօնըզ հէր սէնէ
վէրիյօր: Եօճաննիսպուրկտաքի պու մատենիւք
պիր պուշուզ միլ տէրինտէ տիրէր: Օրատա հէ
րարէթ 98է 100է չըզւօր: Օրատա ինսան եա-
շայապիմէք իշիւն պէօյիւք մըզտարտա պուզ
կէօթիւրիւյօրլար, վէ օրայա սէրին հալա վէր
մէք իշիւն պէօյիւք եէլիպաղէլէր էլէքթրիւք գուվ
վէթի իլէ ալէտաէվամ իշլէյօրլար: Պու գատար
տէրինիքտէ թրամվալար, էլէքթրիւք գիյալար,
սու պօրուլարը մուլթաղամ եալիմըշ տըր:
Հալա տաիմս րուլթուպէլի օլմալը տըր քի
ալթուն թօլույուզ վիճուտա կիրէրէք զէհիւ-
լէմէսին: Պու րուլթուպէթ սըճաղըզը տայա-
նըլմազ հալա կէթիւրիյօր: Պու մատենիւք 13000
այալա գատար էնտիրիլէճէք տիր, քի օրատա
թապիլի հէրարէթ 115 ֆարէնհայթ տըր: Մա-
տէնիւքի էքսիլիւք եա տիւքէնմէք իշարէթիւքի
հալա եօզ տրը:

ԼՕՍ ԱՆԿԵԼԸՍԱՆ

Յուշվար 20տէ Լօս Անկէլըստա Մամըլթէյն
վէրէմիլէր խասթախանէսի մէնֆաաթընս պիր
թատմ վէրիլտի: 500տէն զիյատէ պիր գալա-
պալըզ վար իտի: Հաճի Մարտիրօս ալա կէրթ-

մէնեան եկտի սէնէտէն պէրու մէզքիւր խա-
թախանէ իշիւն Ամէրիգատա փարա վէ իանէ
թօլիլամագաա օլմուշ տըր: Լաքին միւմաիլէյհ
արթըզ կէօզ ըշըզընտան մահրուս օլտուլըն-
տան՝ էվվէլէրի գատար չալըշամայօր: Իմտի
Լօս Անկէլըս վէ փէսէսինատաքի քիլիսէլէր
պէօյլէ պիր թէշէպուլա էյլէտիլէր:

Ատոմ Գաճանայ Մէլիքեան րիյասէթ էյ-
լէտի:

Վէրք. Ա. Երէցեան, Ս. Բէճէպեան վէ Բ.
Լիւնեանտան մատա Հաճի Մ. Ալա կէրթմէն-
եան վէ Օր. Ապտաեան սէօյլէտիլէր:

Մարշըլ Չարչութեան քէմանի չալտը, վէ
Օր. Աղաւնի Պօյաճեան թէրէննիւմ էյլէտի:
Օ ագչամըն գալանճը \$305.66 օլուպ, Հաճի
Մ. Ալա կէրթմէնեան թէլիլմ օլուտու:

Աթիտէքի գատընլարըն իւրմէթի թալտի-
րէ չայան տըր. — Տիկ. Էլիպա Մաթոսեան, Ե.
Շըզըրտըմեան, Ա. Աղաեան, Տիկ. Քիրիշեան,
Տիկ. Գապարեան, Տիկ. Յակոբեան, Տիկ. Մ.
Կէրթմէնեան, վէ Զ. Կէրթմէնեան, Լ. Նօր-
տիկեան, Տիկ. Տէմիրճեան:

Պու գատընլարըն հիմմէթի իլէ «Եէնի Եէմ-
լիք» խասթախանէսի իշիւն տէ \$63.72 թէտա-
րիք էտիլմիշ տիր:

* * *

Փեոթ. 13տէ Տէր եւ Տիկ. Արրահամ Կէրթ
մէնեանն իգտիվաճլարընն 25ինճի սէնէ ի
տէվրիյէսի օլտու: Եէթմիշտէն ֆաղա տօսթ-
լար, կիւվէյի վէ գըզլար, Տէր եւ Տիկ. Մար-
տիրօս իշիւնեանն էվիւտէ հալըր իտիլէր:
Հաճի Մ. Ալա կէրթմէնեան պու միւնասիպէթ
իլէ Ալա հա չիւքը վէ մէմուլիյէթիւնի արլ
էթտիքտէն սօնրա՝ 86 սիննիւտէ «Աաւուս Լու-
սայ» թէրէննիւմ էյլէտի: Ամուճալարը Մր. Կ.
Կէրթմէնեան վէ Ս. Ալա Սալթեան տաիլ սէօյ
լէտիլէր: Վեր. Ս. Մ. Բէճէպեան՝ 25 սէնէ էվ-
վէլ Տէր եւ Տիկ. Ա. Կէրթմէնեանն նիքեանն-
տա՝ Վեր. Պ. Թօփալեանն վէրմիշ իտիլի նա-
տա՝ Վեր. Կէօքալայճեան կէօն
սիհաթ վազընը (քի Վեր. Կէօքալայճեան կէօն
տէրմիշ իտի) օգուտը: Օր. Էնա Կէրթմէնեան
թէրէննիւմ էյլէտի, վէ Պրն. Կարապետ Կէրթ-
մէնեան ֆլուլթ չալտը: Պիր չօզ կիւմիւշ հէտի-
յէլէր իլէ թալթիֆ օլուտուլար:

* * *

ՍԻՅԱՍԻ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

Կէչէն հաճախ գարփընտա էն մուհիմ վա-
զտա Յրանսա իլէ իթալիա արասընտա տօնան-
մա նիսպէթի հազընտա օլան անլայլը տըր:
Պու մէսէլէ ատէթա տիւնեանըն սուլհընթ թէհ-
տիտ էտիյօր իտի: Ինկիլթէրրա խարիճիյէ նա-
ղըրը Հէնտըրսըն վէ պաշ ամիրալ Ալէքանտր
պիւթիւն գուվէթիւրի իլէ չալըշտըլար, պու
իբի տէօվէթի պիր անլայլըա կէթիւմէք իշիւն,
էնճամ մուվաֆֆազ օլտուլար: Պու հօլ իլէ
1936յա գատար տօնանմա եաիրլմայաճազ վէ օ
թարիլտէ Էրնէ Յրանսըզ տօնանմասը չիմտի-
քի գատար Փազլա օլաճազ տըր: Հէնտըրսըն վէ
Ալէքանտր Րօմատան Փարիզէ կիթտիլէր վէ
Պրիան իլէ կէօրիւտիւլէր: Յրանսա հիւքիւմէ-
թի տախի րազի օլտուլ տըր, զաթէն միւլաքէրէ
օլուր իքէն տաիմա թէլէֆօն իլէ խապէր վէրի-
լիյօր իտի: Պու Էլէնի անլայլը Լօնտրա աճտնա-
մէսինտէ ազ չօզ պիր թէպտիլթ մէյտանէ կէ-
թիւրիյօր: Շու հալտէ Ամէրիկա, Ինկիլիզ վէ
ճաիօն միլլի մէճիլիւրի թէքրար թատըզ էյ-
լէմէլի տիրլէր: Հէր թարաֆտա խօշնուալըզ
վար տըր վէ ճիւմլէսինին թատըզ էտէճէլինէ
չիւպէէ էտիւմէյօր: Մագտօնալտ թէլկրաֆ ի-
լէ Մուսօլինիյի թէպրիք էյլէմիշ տիր: Պրիան
Յրանսա մէճիլիւ հօպուրընտա աճտնամէյի
մէտէ էտիպ՝ իթալիա միւմքին օլան հէր չէյի
հաիտը տէմիշ տիր: Իթալիանըն Յաչիսթ մէճ-
լիս ի ալիսի տախի թատըզ էյլէմիշ տիր: Ին-
կիլթէրրատա տախի Մագտօնալտ հիւքիւմէթի
իշիւն պէօյիւք մուվաֆֆապիլէթ սայրլըյօր:
Եալընըզ Րուսլար պու իթթիֆապըն արգասըն-
տա Րուսիայա զարչը պիր իթթիհատ պաչլա-
տըլընըզ զանն էտիյօրլար: Հազիպաթէն պու մէ-
սէլէ Պրիանըն էվրօփա իթթիհատընա պիր ա-
տըմ տաճա հազըն կէթիւրիյօր:

Ամէրիկա. — Ուօշինկթօն մաճէլմէ ի ալի-
սի մէն ի միւսքիրաթ գանուընըն զանուըն ը է-
սասիյէ մուվաֆրը տէյու իլան էյլէտի: Նիւ
ձէրզիտէ Գլարզ իսմինտէ պիր հաքիմ տէյիլ
տիր տէյու հիւքմ վէրմիշ իտի: Գօնիլէս հարպ
թէգաուտլարընա թազմիւնաթ վէրմէք գանու-
ընա գարար վէրտի: Պու գանուընա կէօրէ թէ-
գաուտլարա 1000 միլիօն տօլար վէրիլէճէք տիր:
Րէիս Հուվըր պու գարարը վէթօ էյլէտի իսէ տէ
Գօնիլէս թէքրարէն 79ա գարչը 328 ըէյ իլէ կէ-
չիւրտի վէ գանուըն օլտուլ: Նիւ Եօրք Ուըրլտ
զադէթասը Փուլիցըր Փամիլիասընըն մալի ի-

տի, պու տէֆա իւշ միլիօն տօլարա սաթըլտը:
-- Նիւ Եօրքտա ճիւնայէթիւրին տէվամը վէ
գարըշտըրտըզճա իշիւնտէն փօլիսիլիին ալազա-
սը կէօրիւտիւքճէ հիւքիւմէթին տիգզաթընը
ճէլպ էտիյօր: Եաղընտա փարքտա պիր գատը-
նըն պօղուլմասը, զըզընըն քէնտի քէնտիինի էօյ-
տիւրմէսինէ վէ պիրատէրինին աղըլընըզ զայ էթ-
մէսինէ սէպէպ օլտուլ: Ճիւնայէթ մէսէլէսի ա-
տէթա միւնպիլէրտէ վազ մատտէսի օլմուշ
տըր: -- Կէչէն սէնէ ըէիս ինթիխապընտա գու-
րու վէ հաշ մէսէլէսի պէլլի պիր էսաս օլաճազ
տըր: Հալ պու քի հէր իքի Փըրզա տախի իքիյէ
տըրլմըշ տըր: Րիփըպլիկընլարըն վէ Տէմօզ-
րաթլարըն պիր գըսմը իշկի մէնի օյ պիր գըսմը
միւսատտէ թարաֆտարը տըր: Պուճտան մատա
հէր իքի Փըրզատան նախօշնուա օլուպ ալը-
լանլար տախի իւշիւնճիւ պիր Փըրզա թէլէթի
էթմէք սէպիւ վար տըր: -- Ամէրիկա խարիճի-
յէ նաղըրը Սթիմսըն խուսուսի պիր գօմօսիօն
թալին էթմիշ տիր քի Րուսիա մէսէլէսինի թէֆ-
թիւ էթսինլէր: Պաղըլարընըն զաննընա կէօրէ
Րուսիայը ըէսմէն թանըմազ մէյլի վար տըր:
Սինէթըր Պօրա թանըմազ թարաֆտարը տըր:
Լաքին պու Փիքը ըէսմէն թէքիպ էտիւմիշ տիր:

Դնկիլթէրրա օրտու թախսիսաթընը իւշ մի-
լիօն տօլար գատար էքսիլտիպ, հալա գուվէթ-
թինի օ գատար արթըրմըշ տըր: Օրտուլա 200
միլիօն գատար թէյյարէյէ 90 միլիօն սարֆ է-
տէճէք տիր: Մուհաֆազաքեարլար ըլիսի Պօլ-
տուլին Էրնէ պիր նուլթ էտիպ՝ Րուսիանըն
թէհլիքէսինտէն պահս էյլէմիշ տիր: Պիզ քէն-
տի էլիմիզ իլէ կէօքսիւմիւզէ սափլանաճազ սի-
լահը հաղըրլայօրըզ տէյօր: Րուսլար ճէպրի իշ
իլէ տիւնեայլ էմթաա վէ մահաուլ իլէ տօլ-
տուրուպ՝ ալթ իւսթ էտէճէքլէր: Հէր հալտէ
գափուլարմըզըզ գափամալը իզ տէյօր: --
-- Արապ միլլի միճիլիսի Պաղէսթինտէ իքի գըս-
մա թագսիմ օլուճմուշ տըր, իֆրաթմըլար վէ
միւթէտիլէր: Միւֆրիթ գըսմը Եհհուտիլէրէ
պօյգօթ էթմէք վէ ումուճի մէճլիս ինթիխապը-
նա զարըշմաճազ թարաֆտարը օլուպ՝ պուճլար
մէճլիսի թէքէ էթմիշլէր, միւթէտիլէր իսէ ին-
թիխապա իշիւրաք էտիպ՝ Եհհուտիլէր իլէ ու-
լուշմազ թարաֆտարը տըրլար վէ տէվամ էտէ-
ճէքլէր: -- Յրանսըզլարտան սօնրա Ինկի-
լիզլէր տախի մէճպուրի վէ պիւլա շարթ հաքէմ
ուսուլընըզ գապուլ էթտիլէր: Փարլամէնթտէ
139ա գարչը 227 ըէյ իլէ գանուըն գապուլ օլուճ-

տու: Զէմպրլէյն պունա դարչը սէօյլէտի շու-
 իթիրապ իւն քի ձէմիւթ ի Ազվամըն նուֆու-
 զրնը էքսիւտիր, լաքին ամէլէ վէ ազատական-
 լար պիրլէշիպ՝ բէյ վէրաիւր: Պունըն էվվէլքի
 զանունարտան Փարզը շու տըր քի իմզալայան
 տէօվլէթլէր պիւա շարթ հէր մէսէլէյի հաքէմէ
 թէսլիմ էթմէյէ բազի օլույօրլար: Քէլօկ Պրիան
 ահաը մէճպուրի օլույօր: Պու վազաա սուլ-
 ճըն թէէմինի իշիւն աթըլան էն պէլլի ատըմ
 տըր քի հէվ պէօյիւք տէօվլէթլէր իմզալար ի-
 ուէ, արթըք սիւսհա սարըլմաղա հաճէթ գալ-
 մաղ:— Ինկիլթէրրա իմփէրաթօր վէքիւի Լօրտ
 Ըրվին իւէ աղգալանալար բէլսի Կանտի սօդ-
 բուտան միւղաքէրէ էյլէտիւէր: Սաաթլարճա
 տէվամ էտէն միւղաքէրէլէրտէն սօնրա պիւր ա-
 լալըա կէլաիւր: Ինկիլթէրրա բազի օլուա քի
 տէնիզ գըլըսը էհալիսի քէնտիլէրին գուլանա-
 ճաղը թուզու քէնտիլէրի չըզարսընլար: Հիւ-
 քիւմէթ ինհիսար էթմէյին: Հինտիլէր տէ պօյ-
 գօթը գալտըրտըլար վէ միւղաքէրէլէրին սօնու-
 նա գաւտար էսքի հալ տէվամ էտէճէք տիւր: Լօրտ
 Ըրվին Հինտիլէր թարաֆընտան սէվիւմիւ պիւր
 գաթ տըր: Կանտի տաիսի էհալիյէ նապհաթ է-
 տիյօր քի բահաթ տուրսունլար, վէ Հինտիլ վէ
 Իսլամ իթթիֆաղ իւէ կէշինսինլէր:— Լօրտ
 Ըրվինին Կանտի իւէ անլալըա կէլմէսի ինկիլ-
 թէրրա փարլամէնթինտէ օղունտուղունտա ա-
 մէլէ վէ ազատական Փըրզալարը աղբըլամը
 տըրլար: Մուհաֆազաքիարլար սիւքիւթ էյ-
 լէմիւլէր տիւր:

Արապիսքանտա տաիսի մուհաբէպէ գօրզու
 լարը վար տըր: Ելմէն վէ Ասիւր հիւքմարալարը
 Հիճաղ փատիւհաճը Իպն ի Սուուտա գարչը հար-
 պա հազըրլանըյօրլար: Զաթէն աշիւթլէր ա-
 լաւընտա գալղա էքսիւք տէլիւ տիւր:

Ֆրանսա.— Պրիան խարիճիյէ պիւտճէսինի
 մէճիսէ թադտիմ էտիպ՝ 14է դարչը 551 իւէ
 թաաուրք էթաիւմիւ տիւր: Ֆրանչլին Պուրյօն
 Էրնէ Ալաման մէսէլէսինի օրթայա աթմըլ վէ
 օ խուսուտա էմնիյէթսիլլէր կէօսթէրմիւ իսէ
 տէ Պրիան պէլաղաթլա ճէվապ վէրիպ՝ «Պիզ
 տիւլմէնլէրիմիզ իւէ պիւլէ գօնուլարաղ մէսէլէ-
 լէրի հալլ էտէճէյիզ: Կիւն կիւնէ տիւնիւ իւ-
 զէրինէ պիւր սուլճ չէպէքէսի աթըյօրըլ, օնըն
 թէմամընը պէն կէօրէճէքի իմ պիւմէմ, լաքին
 էհալիլէրին Էրէրէյինէ սուլճ Էրէլմէքէթ օլ-
 տուղունու կէօրիւյօրըմ» տէմիւ տիւր:— Ֆրան-

սըղլար իթալիայա 100 միլիօն գաւտար պիւր իւ-
 թիլրապ վէրմէք թէլէպպիւտիւնտէ տիւրլէր: Ի-
 թալիաւտան խուսուտի առէմլէր Փարիզէ կիթ-
 մէլ օլուպ՝ շարչըյօրլար: Էվվէլա հիւքիւմէթ
 միւտաառէ էթմէյօր իտի, շիմտի տօնանմա իթ-
 թիֆաղը հասըլ օլմուլ օլուպ՝ իթալիանըն իհ-
 թիյաճը տօլտուրուլար տըր:— Պէօյիւք տէօվ
 լէթլէր իշինտէն իւք տէֆա օլարապ Ֆրանսա
 մէճպուրի հաքէմ ուսուլընը բէսմէն գաղղուլ էյ
 լատի, Ֆրանսա ալան մէճլիսի բէսմէն գաղղուլ
 էյլէտի քի հէր նէ միւնապաա օլուր իսէ սուլճէն
 վէ մէճպուրի պիւր մահքէմէ իւէ հիւքմ օլուն-
 սուն: Պու վազաա ձէմիւթ ի Ազվամըն տարլ
 զալէսի օլուպ՝ թարիսի պիւր վազաա տըր:
 Պաշգա 8 տէօվլէթլէր տաիսի պունու իմզալա-
 մըլար տըր, լաքին ուֆաղ տըրլար: Պէճիգա,
 Շուէտ, Նօրվէկիւ, Տանիմարգա, Ֆինլանտիա,
 Հօլանտա, Սիւսիա, Լիւքսէնպուրկ կիլլի տէօվ
 լէթլէր տիւր: Էն պէօյիւք մանի Ամէրլէա տըր,
 քի պիւր թաղըմ շարթլար գօյօր: Պու տէմա-
 մէ էվրօփանըն պէօյիւք տէօվլէթլէրի թարա-
 ֆընտան իմզալանըր իսէ տիւնիւ թէլմէն օլ-
 մուլ օլուր:— Ֆրանսա հիւքիւմէթի պու սէնէ
 Էրնէ հալա տօնանփաւրնա սարֆ օլմաշ իւզրէ
 90 միլիօն տօլար թալտիս էթմիւ տիւր: Պրիան
 պիւր թարաֆտան սուլճու թէլմէն էթմէքտէ տի
 կէր թարաֆտան տա Ֆրանսանըն գուլվէթինի
 էքսիլթմէյիպ՝ արթըրմաղաա տըր: Ֆրանսա,
 Եուկօյիւ, Բուսանիա վէ Լէհիթիւնա տաիսի
 իսթիգրապ վէրէճէք տիւր, Բուսանիա 26 միլիօն
 տօլար ալաճաղ, Եունանիսթան տաիսի 40 մի-
 լիօն տօլար իսթիգրապա չալլալըպ:

Ալամանիւ.— 1925տէ Ալամանլար Բուսիա
 իւէ պիւր թիճարէթ ահանամէսի իմզալաւարը
 իտի քի պէլ սէնէ իշիւն տիւր: Պու տէֆա թէք-
 բարէն միւղաքէրէ տէվամ էտիյօր: Չէթ իքի
 թարաֆ քէնտի մէնֆաաթլարրնա ուլղուն թարղ
 տա ահանամէ հաիմադ իսթէյօրլար: Բուսլար
 Ալամանլարա միւտաառէլի պուլունուլօրլար քի
 օնու տա քէնտիլէրէ տիւլմէն էյլէմէսինլէր:
 Պու սէպէպտէն էվրօփա պիւրլէմիւ պիւր ճէպ-
 հէ կէօսթէրմէյօր: Փետրվար 25ինճի կիւնիւ
 պիւրիւն տիւնիւ իշիւն Գօմիւնիսթլէրին կիւ-
 նիւ իլան օլունտու իտի: Ալամանիւնըն պաղը
 չէհրէրինտէ նիւմայիւ հաիմադ իսթէտիլէր ի-
 սէ տէ մէն էտիլաիլէր: Լայիցիկտէ Գօմիւ-
 նիսթլէր իւէ փօլիս արաւընտա գալղաաա իւշ
 քիւլի թէլէթ օլուա: Ֆրանսաաա թէյյարէլէր ի-

է քէշֆ կտրիւ՝ թէճէմմիւրի մէն էյլէտրիւր: Բուսար Ալամանիատուն 500 միլիօն տօլար գրէ տի ալմաշ իսթէյօրլար: Ալամանլար տէնէվի 100 միլիօն վէրմէյէ բաղի տրիւր: Ալման պաշ վէքիլի նութգրնտա Փաշիսթիլի Ալամանիա ի- չիւն պիւր պէլա տրի տէյաւ իլան էյլէմիլ տրի:

Բուսիա. — 14 քիշի Մէնէշվիլ օլմադ իթթի- համը իլէ մուհաթէմէ ալթընտա տըրլար: Գա- տը Արթուրինա իսմիլտէ պիւր գարը տըր: Ա- լամանիատա պիւր զաղէթա պու մուհաթէմէյի տէ սալթի տէյաւ հապմը իտի: Մահպուսլար ինքիար էտիպ՝ հապիգաթէն Սօսիալիսթ պիւր հիւքիւմէթ հափմադ իչիւն չալըշաղղլարընը, հաթթա էճնէպի միւտաիւլէսինէ միւրաճաթ էյլէտրիւրիւնի իգրար էյլէմիլէր տրի: Մուհա թէմէտէն սօնրա պէշըր օնար սէնէ հապսա հիւքմ օլունարլար: — Բուս հիւքիւմէթի 138,000 իւ- ճիլէրի պրադմը տըր: Պուսուն սէպէպի պէշ տէնէլիւր փլանը միւյնսնէր էթմէք իչիւն իշտէն տնլար վէ տահա մուվաֆիլ օլանլարը զօյմադ տըր: Պիւնլէրճէ աֆէլէնին իլէ թէպտիլ էտիլմիլ տրի: 123 պիւն աֆէլէ իսթիհանտան կէշիպ՝ ի- շինտէ գալմը տըր: Պրադըլանլար Սօվիէթ ի- տարէյէ տըլէմայան էվվէլքի ճար տաէմէրի, փօլիսլէր, սիվիլ մէմուրլար, արաղի սահիպլէ- րի վէ բուհպանլար իմիլ: Պուսլար սատաղաթ- ւա իշլէմէյիպ՝ միլլէթին փարասընը ելլէնլէր իմիլ: Պէօլլէճէ մէմուլ օլունուլօր քի իշ տահա գուվվէթիլ իլէրի կիտլճէք տրի: — Մօսկօվստա Սօվիէթ իթթիհատը րէիսլէրինին ալթընճը ու- մուս գօնֆէրանսը պաշլատը: Պուսլարըն րէի- սի Մօլոգօֆ պիւր նութգ էտիպ՝ զափիթալիսթ տիյարլարտաքի իպթիսատի պուհրանը թարիֆ էտիպ՝ Ամէրիկանըն իրարաճաթը իլիզաէ 32, ինկիլիթէրա իլիզաէ 29 էքսիլմիլ տրի, ճիւմլէ- սի չապարաճաղտա տըր տէմիլ տրի: Ճէպրի չալըշաղղմադ մէնէլէսինէ կէլինտիքտէ Մօլո- գօֆ տալէթ էտիյօր քի ճիւմլէ էճնէպի մու- խապիլլէր կիտիպ՝ կէօլլէրի իլէ կէօրսիւնլէր, լաքին հիւ պիւր հիւքիւմէթի միւտաաթ էթ- մէյէճէյիլ քի րէսմէն միւտաիւլէ էյլէսին:

Ֆուրթունալար. — Մարտ 7-8 կիւնլէրինտէ Ամէրիկա վէ էվրօփատա շէտիտ րիւզկիար վէ հաղմուր ֆուրթունալարը օլտու: Նիւ Եօրքտա 7 քիմսէ թէլէֆ օլտու, միլիօնլարճա տօլար գի- յան օլտու: Տէնիլ քըքըլարընտա պիւր չօղ կէմի լէր գարայա չարփըլտըլար: Մէրքիլէ վէ շէմա- լի էյալէթլէրտէ գար ֆուրթունալարընտա հօլլար

զափանտը: Նոյնմիւրտէն պէրրու էն աղըր հաղ մուր կէլտի: Նիւ Եօրքըն սու մէնպալընա 20,000 միլիօն կալօն սու արթտը: Էվրօփանըն հէր թա- լաֆընտան այնի սուրէթտէ սէլ վէ խարապի- յէթ խապիլլէրի կէլիյօր: Պալգանլար էն գի- յատէ միւթէզարըրըր օլտու: Սէրպ պուլլար հու տուրընտա քէլլէլէ տաիլի գարըշըպ՝ 1000 էվ խարապ օլտու: Պիլկրատտան կէլէն իլք խապի- րէ կէօրէ 150 վէֆաթ, 500 հարալը վար տըր: Սթրուսնիցա, Կիվիլէլի, Իշթիպ, Տրամա թա- լաֆլարընտա չօղ խասարաթ վար տըր: Փի- լալա գաւապասը քիւլլիյէն խարապ օլմուշ տըր: Այնի սուրէթտէ Ֆրանսա վէ շէմալի էվ- րօփատա տաիլի սէյլ վէ ֆուրթունա չօղ խասա- լաթ վէրմիլ տրի:

Թիւրքիա. — Քէմալ փաշա Անատօլու Եօլ- ճուլուլընտան էնգարէյէ տէօնմիլ տրի: Քէմալ իսթէյօր քի ինթիլապ շիմաիտէն սօնրա տօղ- րուտան օլտու, հանի միւնթէիլիլ ի սանի իլէ օլմասըն: Այնի զէմանտա էնգարէ մէճլիսի գա- տընլարըն րէյ վէրմէսինէ գարըր գարար վէրիպ ինթիլապ հապընը 18տէն 20 հաշնա չըգար- մը տըր: Թիւրքիա իլէ Բուսիա արասընտա եէ- նի պիւր ահտնամէ տաիլի հափըլմը տըր: Հէր իքի տէօվլէթ տօնանմայա իլալէ էթմէյէճէք տրի, էտէճէք օլտա ալթըր այ էվվէլ խապիլ վէ- րէճէք տրի: Թիւրքիա էվրօփայա տօղրու նէ զէման պիւր աղ մէյլ էթսէլէր Բուսլար տահա գիյատէ տօսթըլուկ հափըլօրլար: Ահտնամէ էն- գարէտէ իմգալանմը տրի:

ԱՁԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԵՐ

Հայաստանուս զըրաթըն թէրադըսը իչիւն աթիտէքի բաղամլար տիգղաթէ շայան տըր: 1919տա 82,000 հէքթար գէր օլընըր եէր վար ի- միլ, շիմտի 400 պիւն հէքթար օլմուշ, չիւքի Շիրակ, էվճիլէր, Կարճեւանտա 43 միլիօն բուպիլի սարֆ օլունարադ գանալլար աշըլմը տըր: 1919տա 48,000 հէքթար եէրտէ գաիլիէ էքիլմիլ, շիմտի 354,400 հէքթար տըր: 1919տէ 500 հէքթար եէր փամուգ էքիլմիլ, շիմտի 8,200 հէքթար: 1919տա սըղըր վէ հալվանաթ 700 պիւն իմիլ, 1930տա իքի պուհուգ միլիօն տըր: Օ վա- ղըթ 35,000 քիլօպաթ էյէքթիլի գուվվէթի վար իմիլ, շիմտի 3,790,000: Օն սէնէտէ սալթ է- լէքթիլի իչիւն 34½ միլիօն բուպիլի սարֆ օլ-

